

DENİZLİ TERMAL SAĞLIK TURİZM ÇALIŞTAY KİTABI

TERMAL

SAĞLIK

TURİZM

PAMUKKALE / KARAHAYIT

**DENİZLİ
2018**

Pamukkale Üniversitesi Yayınları

DENİZLİ TERMAL SAĞLIK TURİZM ÇALIŞTAY KİTABI

BAŞKAN

Prof. Dr. Hüseyin BAĞ
(Rektör)

EDİTÖRLER

Doç. Dr. Murat ZENGİN
Doç. Dr. Hakan ALKAN

SEKRETERYA

Yeşim DAĞDELEN

ORGANİZASYON

Pamukkale Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Semin M. FENKÇİ	Dr. Turgay SEHİL
Prof. Dr. Necmettin YILDIZ	Dr. Hakan ÇABUK
Prof. Dr. Ümmühan BAŞASLAN	Türkey GÖZLÜKAYA
Prof. Dr. Süleyman BARUTÇU	Gülsüm ÇELEBİ
Prof. Dr. Aşkınur GÜNGÖR	Murat URHAN
Prof. Dr. Celal N.KÜÇÜKER	Emre KEMİK
Prof. Dr. Hüseyin ÖZGÜR	Dilşad AKAR
Prof. Dr. Nurten ÇEKAL	Işıl KILIÇ
Doç. Dr. Mahmut GÜNGÖR	Samed BAŞER
Doç. Dr. Murat ZENGİN	Turan KÖSEOĞLU
Doç. Dr. Hakan ALKAN	
Doç. Dr. Serkan BERTAN	
Yrd. Doç. Dr. Ali GÖKGÖZ	
Yrd. Doç. Dr. Ayşe ÖZDEMİR	
Yrd. Doç. Dr. Gizem ERDOĞAN	
Yrd. Doç. Dr. Ayşe SANSAN	

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pamukkale Üniversitesi'ne aittir. Bütün hakları saklıdır.

Kitabın tümü ya da bölümü / bölümleri Pamukkale Üniversitesi'nin yazılı izni olmadan elektronik, optik, mekanik ya da diğer yollarla basılamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Copyright 2018. by Pamukkale University. All rights reserved.

No part of this book may be printed, reproduced or distributed by any electronical, optical, mechanical or other means without the written permission of Pamukkale University.

Kapak Tasarım / Dizgi: Duygu Doğan
Kapak Fotoğrafları: www.ithts.org

e-ISBN: 978-975-6992-73-9

Baskı: 1

Pamukkale Üniversitesi, Denizli, 2018
Pamukkale Üniversitesi e-Yayımları No:3
Kınıklı Kampüsü / Denizli
Tel: +90 258 296 21 70
Fax: +90 258 296 23 28
e-posta: kutuphane@pau.edu.tr
www.pau.edu.tr

Kaynak Gösterimi: Zengin M. ve Alkan H. 2018. Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştay Kitabı. Pamukkale Üniversitesi e-Yayımları No:3, e-ISBN: 978-975-6992-73-9, s:51, Pamukkale / Denizli.

DESTEKLEYENLER

İçindekiler

Termal Sağlık Turizm Çalıştay Programı (04/05 Kasım 2017).....	1
Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı Alt Komisyonları	3
Açılış Konuşmaları.....	4
Davetli Konuşmacılar.....	5
Ekonomi Alt Komisyonu	7
<i>Prof. Dr. Celal Naci Küçüker, Prof. Dr. Ozan Bahar</i>	
Planlama, Tasarım ve Yönetim Alt Komisyonu	13
<i>Doç. Dr. Murat Zengin, Prof. Dr. Oğuz Yılmaz, Prof. Dr. Deniz Güner, Yrd. Doç. Dr. Ayşe Özdemir, Yrd. Doç. Dr. Işıl Uçman Altınışık, Yrd. Doç. Dr. Ali Gökgöz, Dr. Turgay Sehil, M. Rıdvan Altıntaş, Ayhan Hekim, Emre Kemik</i>	
Hukuk ve Mevzuat Alt Komisyonu	13
<i>Prof. Dr. Hüseyin Özgür, Pelin Aslı Özen, Hakan Akca</i>	
Ulaşım Alt Komisyonu.....	24
<i>Turan Köseoğlu, Prof. Dr. Aşkiner Güngör, Doç. Dr. Özcan Mutlu</i>	
Alt Yapı Alt Komisyonu	29
<i>Doç. Dr. Mahmut Güngör, Prof. Dr. Abdullah Cem Koç, Prof. Dr. Ali Aydın, Doç. Dr. Ali Bülbül, Sami Ayhan, Ömer Faruk Atilla, Ufuk Yarar, Ahmet Hakan Doğanay, Mustafa Kaya, Sibel Yıldız, İlhan Güngör, Yusuf Tabancalı, Mustafa Uçar, Fatma Gökgöz</i>	
Turizm Alt Komisyonu	34
<i>Doç. Dr. Serkan Bertan, Prof. Dr. Dilaver Tengilimoğlu, Prof. Dr. Süleyman Barutçu, Yrd. Doç. Dr. Murat Bayram, Yrd. Doç. Dr. Ümmühan Bayram, Yrd. Doç. Dr. Kamil Yağcı, Işıl Kılıç, Pelin Oluk</i>	
Sağlık Alt Komisyonu.....	39
<i>Doç. Dr. Hakan Alkan, Prof. Dr. Semin M. Fenkci, Prof. Dr. Necmettin Yıldız, Prof. Dr. Ummuhan Baş Aslan, Yrd. Doç. Dr. Tuba Can Akman, Yrd. Doç. Dr. Ayşe Sarsan, Dr. Şükrü Arpacı, Dr. Necdet Çatalbaş, Onur Erikoğlu, Hüseyin Diktaş</i>	
Çalıştaydan Görüntüler	44
Teşekkür Belgelerinin Takdimi.....	45
Basında Termal Sağlık Turizm Çalıştayı Haberleri	47

ÖNSÖZ

Günümüzde dünya hızla gelişirken aynı zamanda yaşlanmakta ve demografik yapısı hızla değişmektedir. 2050 yılında 60 yaş üstü insan sayısının tüm dünyanın %21'ini oluşturması beklenmektedir. Demografik yapıda beklenen bu değişiklik başta sağlık sektöründe olmak üzere tüm sosyal ve ekonomik alanlar için önemli hazırlıklar gerektirmektedir. Bu noktada yapılacak hazırlıklar için 60 yaş üstü kişilerin profillerinin göz önüne alınması büyük önem arz etmektedir. Bu kişilerin yüksek gelire sahip, seyahat etmeyi seven, kaliteli hizmet almayı arzulayan, değişik tecrübelere ve kültürlere merak duyan, sağlık ve güzellik ürünleri ile hizmetlerine ilgi duyan bir profile sahip olduğu bilinmektedir. Bu hususlar sağlık ve termal sağlık turizminin önemini ortaya koymaktadır.

Ülkemiz, cumhuriyetin 100. yılını kutlayacağı 2023 yılı için oluşturduğu vizyon doğrultusunda alternatif turizm çeşitleri ile turist sayısının ve turizm gelirlerinin artırılmasını hedeflemektedir. Alternatif turizm çeşitleri arasında, termal sağlık turizmi, ülkemizin jeotermal kaynakları ile sağlık sektöründeki tecrübeleri ile birlikte öne çıkmaktadır. 2023 için ülkenin 20 milyar dolar sağlık turizmi geliri elde etmesi ile 2 milyon uluslararası hastaya ulaşması hedeflenmektedir. Her yıl iki buçuk milyonu aşan turisti ağırlayan Denizli, günümüzde kış, doğa, mağara, tarih ve kültür turizmi çeşitleri ile özel bir turizm kenti olarak öne çıkmaktadır.

Şifa kaynağı termal suları, iyileştirici çamuru, temiz havası ve doğası ile modern sağlık ünitelerinin bir araya geldiği Karahayıt; dört ve beş yıldızlı otelleri, birçok butik otel ve pansiyonları ile günümüzde bir sağlık kenti dönüşümü geçirmektedir. Karahayıt UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Pamukkale, 4000 yıl önce insanların şifa bulmaya geldiği antik kür kenti Hierapolis, 7 kutsal kiliseden birisini barındıran kutsal antik kent Laodikya ve üç kentin kesişimi konumundaki Tripolis gibi tarihi ve doğal miraslara yakın konumu ile 12 ay termal sağlık turizminin gerçekleştirilebileceği önemli bir destinasyondur. Tarihi, arkeolojik ve doğal açıdan pek çok zenginliği içinde barındıran Denizli'nin turizm sektöründen hak ettiği payı alabilmesinde termal kaynak zenginliği ciddi bir potansiyeli oluşturmaktadır.

Bu kapsamda; Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı hazırlayan Pamukkale Üniversitesi'ne ve değerli öğretim üyelerine, emeği geçen tüm paydaşlarımıza ve çalışma arkadaşlarıma teşekkür eder, çalıştayın ülkemize ve ilimize önemli katkılar sunmasını temenni ederim.

Hasan KARAHAN

Denizli Valisi

ÖNSÖZ

Ülkemiz bir turizm cenneti olmasına rağmen; turizm gelirlerine bakıldığında ne yazık ki hak ettiği yerde değildir. Bölgemizin ise özellikle termal imkânları yönüyle önemli olanaklara sahip ama gerekli yatırımlar yapılmadığı için istenilen noktada bulunmadığını görmekteyiz. Pamukkale Üniversitesi olarak bölgenin Kürkent markalaşma sürecine önemli ölçüde katkı sunacak Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi'nin temellerini atmış bulunmaktayız. Termal Sağlık Turizmi kapsamında hizmet verecek olan hastanemiz; İlimizde birçok kişi ve kurumun birlikte ve bütüncül yaklaşımla hareket ettiği bir yapı olma özelliği göstermektedir. Denizli'miz için muazzam bir proje olan, bölge ve ülke bazında mühim kazanımlar sağlayacağı düşünülen hastanemizin; 2020'de tamamlanması planlanmaktadır.

Bölge'nin gelişmesine katkı sağlayacak bir diğer proje ise Termal Sağlık Turizmi kapsamında ülkemizde bir ilk olma özelliği gösterecek olan Kürkent yaklaşımını fiziki bir master planı oluşturulmasıdır. Bölgede doğal ve kültürel peyzajın koruma-kullanma dengesi dikkate alınarak planlama ve tasarımı kapsamında fiziki bir master planın yapılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda öncelikli olarak üniversitemiz öğretim üyelerinden oluşturulmuş uzman bir ekip tarafından jeolojik, ekolojik, arkeolojik, hidrolojik, sosyolojik, klimatolojik vb. birçok bilim disiplinin yörede yapacağı araştırmalar sonucu elde edilecek verilerin ışığında peyzaj karakter sınıflandırmasına dayalı fiziki master plan oluşturulacaktır. İkinci aşamada ise; bu master

planın öngördüğü sınırlar dahilinde alt ölçekte mekânsal tasarım, yaklaşım ve çözümlerinin öngörüldüğü çalışmalar ile yörenin Kürkent tasarımı ve tasarım rehberinin oluşturulması planlanmaktadır. Denizli'nin gerek yurtiçi ve gerekse yurtdışında tanıtımında önemli bir mihenk taşı olacağına inandığımız bu projeler, gelecek nesillere aktaracağımız değerli birer miras olacaktır.

Tüm paydaşların katılımları ile gerçekleşen bu tür çalışmalar, bölgemiz turizmi ve sorunlarını ele almakla birlikte hedeflenen imkânların gerçekleştirilmesine ve çözüm alternatiflerinin geliştirilmesine teknik ve bilimsel açıdan katkılar sunarak, adımların sağlıklı bir şekilde atılmasını sağlayacaktır.

Bu kapsamda çalıştayın başarılı geçmesini ve hayırlara vesile olması temenni ederim.

Prof. Dr. Hüseyin BAĞ

Rektör

Termal Sağlık Turizm Çalıştay Programı (04/05 Kasım 2017)

04 Kasım 2017	Oturum Başkanı ve Konuşmacılar	Konular
08 ⁰⁰ -09 ⁰⁰	Kahvaltı ve Kayıt	
09 ⁰⁰ -09 ³⁰	Açılış Konuşmaları	Pamukkale Üniversitesi Rektörü Sayın Prof.Dr. Hüseyin BAĞ Denizli Valisi Sayın Hasan KARAHAN
09 ³⁰ -10 ³⁰	I. Panel Oturumu Prof.Dr. Semin M. FENKÇİ	Oturum Başkanı
09 ³⁰ -09 ⁴⁵	Yrd.Doç.Dr. Ali GÖKGÖZ	Termal Suların Sürdürülebilirliği
09 ⁴⁵ -10 ⁰⁰	Prof.Dr. Oğuz YILMAZ	Termal Sağlık Turizmi ve Peyzaj Mimarlığı
10 ⁰⁰ -10 ¹⁵	Prof.Dr. Deniz GÜNER	Şifa, Arınma, Haz: Termal Mimarlığında Bedensel Deneyimler
10 ¹⁵ -10 ³⁰	Hüseyin GÜRLESİN Pamukkale Belediye Başkanı	Termal Kür Kentleri Nasıl Yönetiliyor? Yapılar, Örnekler, Pamukkale Belediyesi
10 ³⁰ -11 ⁰⁰	Kahve Arası	
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	II. Panel Oturumu Prof.Dr. Süleyman BARUTÇU	Oturum Başkanı
11 ⁰⁰ -11 ¹⁵	Prof.Dr. Dilaver TENGİLİMOĞLU	Termal Sağlık Turizm İşletmeciliği
11 ¹⁵ -11 ³⁰	Özgür AKDOĞAN / GEKA	Pamukkale Termal Marka Şehri
11 ³⁰ -11 ⁴⁵	Dr. Turgay SEHİL	Kür Kenti Paydaşları
11 ⁴⁵ -12 ⁰⁰	Dr. Malik DÜLGEROĞLU	Termal Turizm İşletmeciliğindeki Deneyimlerimiz
12 ⁰⁰ -13 ³⁰	Öğle Yemeği	
13 ³⁰ -14 ³⁰	III. Panel Oturumu Prof.Dr. Ersin ODABAŞI Prof.Dr. Füsun ARDIÇ	Oturum Başkanı
13 ³⁰ -13 ⁴⁵	Dr. Mehmet Ali AYDIN Sağlık Turizmi Daire Başkanı	Türkiye'de Sağlık Turizmi
13 ⁴⁵ -14 ⁰⁰	Prof.Dr. Vural KAVUNCU	Termal Sağlık Turizminin İçeriği
14 ⁰⁰ -14 ¹⁵	Doç.Dr. Hakan ALKAN	Termal Sağlık Tedavilerindeki Deneyimlerimiz
14 ¹⁵ -14 ³⁰	Dr. Şükrü ARPACI Denizli İl Sağlık Müdürü	Denizli Bölgesindeki Sağlık Hizmetleri
14 ³⁰ -15 ⁰⁰	Kahve Arası	
15 ⁰⁰ -17 ³⁰	Pamukkale Karahayıt Termal Kür Kenti Alanına Teknik Gezi	
17 ³⁰ -19 ⁰⁰	Akşam Yemeği	
05 Kasım 2017	Alt Komisyonlar / Alt Komisyon Başkanları	Konular
08 ⁰⁰ -14 ³⁰	Ekonomi Prof.Dr. Celal Naci KÜÇÜKER	Termal Kür Kenti Ekonomisi
08 ⁰⁰ -14 ³⁰	Hukuk ve Mevzuat Prof.Dr. Hüseyin ÖZGÜR	Termal Kür Kenti ile ilgili Kanun ve Mevzuatlar
08 ⁰⁰ -14 ³⁰	Planlama, Tasarım ve Yönetim Doç.Dr. Murat ZENGİN	Termal Kür Kent Planlaması ve Tasarımı
08 ⁰⁰ -14 ³⁰	Ulaşım Turan KÖSEOĞLU	Termal Kür Kent ile ilgili Ulaşım Sorunları
08 ⁰⁰ -14 ³⁰	Altyapı Doç.Dr. Mahmut GÜNGÖR	Termal Kür Kenti Altyapı Planlaması
08 ⁰⁰ -14 ³⁰	Turizm Doç. Dr. Serkan BERTAN	Termal Kür Kenti Turizm ile ilgili Sorunları
08 ⁰⁰ -14 ³⁰	Sağlık Doç.Dr. Hakan ALKAN	Sağlık Hizmeti ile ilgili Sorunlar
14 ³⁰ -16 ³⁰	Termal Kür Kenti Alt Komisyonlarının Sonuçlarının Sunumu ve Tartışılması	
16 ³⁰ -17 ⁰⁰	Sonuçların Genel Değerlendirmesi ve Sonuç	
17 ⁰⁰ -17 ³⁰	Kapanış	
18 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Akşam Yemeği	

DENİZLİ TERMAL SAĞLIK TURİZM ÇALIŞTAYI

04-05 KASIM 2017/PAMUKKALE

KONGRE BAŞKANI:
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ PROF. DR. HÜSEYİN BAĞ

ORGANİZASYON:
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLOGU

DÜZENLEME KURULU:
Prof. Dr. Semih M. FENKİ, Doç. Dr. Hakan ALKAN, Prof. Dr. Necmettin YILDIZ,
Prof. Dr. Süleyman BARUTÇU, Prof. Dr. Celal N. KÜÇÜKER, Prof. Dr. Hüseyin ÖZGÜR,
Prof. Dr. Aşkner GÜNGÖR, Doç. Dr. Mahmud GÜNGÖR, Yrd. Doç. Dr. Ali GÖKÇÖZ,
Prof. Dr. Nurten ÇEKAL, Doç. Dr. Serkan BERTAN, Prof. Dr. Ümmühan BAŞ ASLAN,
Doç. Dr. Murat ZENGİN, Yrd. Doç. Dr. Ayşe ÖZDEMİR, Yrd. Doç. Dr. Gizem ERDOĞAN,
Yrd. Doç. Dr. Ayşe SANSAN, Dr. Turgay SEHİL, Dr. Hakan ÇABUK, Türkiye GÖZLÜKAYA,
Gülsüm ÇELEBİ, Murat URHAN, Emre KEMİK, Dilşad AKAR, Işıl KILUÇ, Samet BAŞER,
Turan KOŞEOĞLU

DESTEKLEYENLER:
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ, T.C. DENİZLİ VALİLİĞİ, DENİZLİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ,
PAMUKKALE BELEDİYESİ, GÖNEY EĞİTİM KALKINMA AJANSI

Grup I Termal Kür Kenti Ekonomi Alt Komisyonu	Grup II Termal Kür Kenti Hukuk ve Mevzuat Alt Komisyonu
Alt Komisyon Başkanı Prof. Dr. Celal N. Küçükler	Alt Komisyon Başkanı Prof. Dr. Hüseyin Özgür
Grup III Termal Kür Kenti Planlama, Tasarım ve Yönetim Alt Komisyonu	Grup IV Termal Kür Kenti Ulaşım Alt Komisyonu
Alt Komisyon Başkanı Doç. Dr. Murat Zengin	Alt Komisyon Başkanı Turan Köseoğlu TURSAB
Grup V Termal Kür Kenti Altyapı Alt Komisyonu	Grup VI Termal Kür Kenti Turizm Alt Komisyonu
Alt Komisyon Başkanı Doç. Dr. Mahmud Güngör	Alt Komisyon Başkanı Doç. Dr. Serkan Bertan
Grup VII Termal Kür Kenti Sağlık Alt Komisyonu	
Alt Komisyon Başkanı Doç. Dr. Hakan Alkan	

4 Kasım 2017	Saat	Oturum Başkanı ve Konuşmacılar	Konular
	08 ⁰⁰ -09 ⁰⁰	Kahvaltı ve Kayıt	
	09 ⁰⁰ -09 ³⁰	Açılış/Konuşmalar	Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ Denizli Valisi Hasan Karahan
	09 ³⁰ -10 ⁰⁰	I. Panel Oturumu Prof. Dr. Semih M. Fenki	Oturum Başkanı
	09 ³⁰ -09 ⁴⁵	Yrd. Doç. Dr. Ali Gökçöz	Termal Suların Sırdırulabilirliği
	09 ⁴⁵ -10 ⁰⁰	Prof. Dr. Öğüz Yılmaz	Termal Sağlık Turizmi ve Peyzaj Mimarlığı
	10 ⁰⁰ -10 ¹⁵	Prof. Dr. Deniz Güner	Sifa Arama, Haz. Termal Mimarlığında Bedensel Deneyimler
	10 ¹⁵ -10 ³⁰	Hüseyin Gültekin Pamukkale Belediye Başkanı	Termal Kür Kentleri Nasıl Yönetiliyor? Yapılar, Önemler, Pamukkale Belediyesi
	10 ³⁰ -11 ⁰⁰	Kahve Arası	
		II. Panel Oturumu Prof. Dr. Süleyman Barutçu	Oturum Başkanı
	11 ⁰⁰ -11 ¹⁵	Prof. Dr. Dilsaver Tengirmoğlu	Termal Sağlık Turizmi İşletmedir
	11 ¹⁵ -11 ³⁰	Özgür Akdoğan / GEKA	Pamukkale Termal Marka Şehri
	11 ³⁰ -11 ⁴⁵	Dr. Turgay Sehil	Kür Kenti Paylaşım
	11 ⁴⁵ -12 ⁰⁰	Dr. Mahk. Dülgeroğlu	Termal Turizm İşletmedeki Deneyimlerimiz
	12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Öğle Yemeği	
		III. Panel Oturumu Prof. Dr. Ersin Ödüşbaş Prof. Dr. Fusun Arıoç	Oturum Başkanı
	13 ⁰⁰ -13 ¹⁵	Dr. Mehmet Ali Aydın Sağlık Turizmi Daire Başkanı	Türkiye'de Sağlık Turizmi
	13 ¹⁵ -14 ⁰⁰	Prof. Dr. Vural Kavuncu	Termal Sağlık Turizminin İçerdiği
	14 ⁰⁰ -14 ¹⁵	Doç. Dr. Hakan Alkan	Termal Sağlık Tedavilerindeki Deneyimlerimiz
	14 ¹⁵ -14 ³⁰	Dr. Şükri Arpacı Denizli İl Sağlık Müdürü	Denizli Bölgesindeki Sağlık Hizmetleri
	14 ³⁰ -15 ⁰⁰	Kahve Arası	
	15 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	Pamukkale Karahayit Termal Kür Kenti Alanına Teknik Gezi	
	17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Akşam Yemeği	

5 Kasım 2017	Saat	Alt Komisyon Çalışmaları	Konular
	08 ⁰⁰ -09 ⁰⁰	Kahvaltı	
	09 ⁰⁰ -10 ⁰⁰	Ekonomi	Termal Kür Kenti Ekonomisi
		Hukuk ve Mevzuat	Termal Kür Kenti ile İlgili Kanun ve Mevzuatlar
		Planlama, Tasarım ve Yönetim	Termal Kür Kentinin Planlaması ve Tasarımı
		Ulaşım	Termal Kür Kenti ile İlgili Ulaşım Sorunları
		Altyapı	Termal Kür Kentinin Altyapı Planlaması
		Turizm	Termal Kür Kentinin Turizmle İlgili Sorunları
		Sağlık	Sağlık Hizmeti ile İlgili Sorunlar
	10 ³⁰ -11 ⁰⁰	Kahve Arası	
	11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Ekonomi	Termal Kür Kenti Ekonomisi
		Hukuk ve Mevzuat	Termal Kür Kenti ile İlgili Kanun ve Mevzuatlar
		Planlama, Tasarım ve Yönetim	Termal Kür Kentinin Planlaması ve Tasarımı
		Ulaşım	Termal Kür Kenti ile İlgili Ulaşım Sorunları
		Altyapı	Termal Kür Kentinin Altyapı Planlaması
		Turizm	Termal Kür Kentinin Turizmle İlgili Sorunları
		Sağlık	Sağlık Hizmeti ile İlgili Sorunlar
	12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Öğle Yemeği	
	13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Kahve Arası	
	14 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	Termal Kür Kenti Alt Komisyonlarının Sonuçlarının Sunumu ve Tartışılması	
	16 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	Sorunların Genel Değerlendirilmesi ve Kapanış	
	17 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	Kapanış	
	18 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Akşam Yemeği	

**DENİZLİ TERMAL SAĞLIK TURİZM ÇALIŞTAYI
ALT KOMİSYONLARI**

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Prof.Dr. Hüseyin BAĞ (Pamukkale Üniversitesi Rektörü)

Denizli Vali Yardımcısı Halil CANAVAR'ın açılış konuşması

DAVETLİ KONUŞMACILAR

1.OTURUM (Oturum Başkanı Prof.Dr. M.Semin FENKÇİ)

Yrd.Doç.Dr. Ali GÖKGÖZ
(Pamukkale (Üniv.Jeoloji
Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi)

Prof.Dr.Oğuz YILMAZ
(Ankara Üniversitesi Peyzaj
Mimarlığı Bölümü Öğretim Üyesi)

Prof.Dr. Deniz GÜNER (Dokuz Eylül
Üniversitesi Mimarlık Bölümü
Öğretim Üyesi)

Hüseyin GÜRLESİN
(Pamukkale Belediye Başkanı)

2.OTURUM (Oturum Başkanı Prof.Dr. Süleyman BARUTÇU)

Prof.Dr. Dilaver TENGLİMOĞLU

Özgür AKDOĞAN (GEKA)

**Dr. Turgay SEHİL (Rektör
Danışmanı)**

**Dr. Malik DÜLGEROĞLU (Doğa
Termal Otel)**

3. OTURUM (Oturum Başkanı Prof.Dr. Ersin ODABAŞI, Prof.Dr. Füsün ARDIÇ)

**Prof. Dr. Vural KAVUNCU
(FTR Öğretim Üyesi-Kütahya
Milletvekili)**

**Hüsrev DİKBAŞ
(Sağlık Bakanlığı Sağlık Turizmi
Daire Başkanlığı)**

**Doç. Dr. Hakan ALKAN
(Pamukkale Üniversitesi FTR
Öğretim Üyesi)**

**Dr. Şükrü ARPACI
(Denizli İl Sağlık Müdürü)**

EKONOMİ ALT KOMİSYONU

EKONOMİ ALT KOMİSYON ÜYELERİ

Prof.Dr. Celal Naci KÜÇÜKER

Prof.Dr. Ozan BAHAR

Denizli Karahayıt Bölgesinde Termal Sağlık Turizm sektörüne bağlı ekonomik büyüme ve gelişme modeli üzerine Ekonomi Alt Komisyonunun görüşleri aşağıda verilmeye çalışılmıştır.

Ekonomi biliminde çalıştay konusuna yönelik olarak üç farklı literatür vardır: ilki Büyüme/Kalkınma Teorisi İkincisi Bölgesel, Kentsel veya Mekânsal Ekonomi literatürü ve üçüncüsü ise Turizm Ekonomisi literatürüdür. Dolayısı ile Denizli Karahayıt Termal Sağlık Turizminin ekonomik analizi sonuçta bu üç literatürün bir ara kesiti veya bileşkesi üzerinde yoğunlaşacaktır.

1) Ekonomik büyüme kalkınma teorisine göre büyümenin temel kaynağı sermaye birikimi ve teknolojik gelişmedir. Bu nedenle gerek yurt içi yatırımlar gerekse de doğrudan yabancı sermaye yatırımları ve ileri modern tıp (Fizik Tedavi Rehabilitasyon) teknolojilerine dayanan entegre otel/hastane/spor kompleksleri niteliğindeki sağlık yatırımları sonucunda büyüme sağlanacaktır. Teknolojik ilerlemelerin sağlanmasında özellikle termal suyun sağlık bilimlerine dayalı AR&GE çalışmaları ile yenilikler yaratacak bir biçimde incelenmesi kritik bir öneme sahiptir. Böylece kendi kendini besleyen bir büyüme gelişme dinamiği yaratan süreç sürdürülebilir. Bu sektördeki üstün nitelikli (sağlık bilimleri alanındaki) insan gücü veya beşeri sermaye birikimi de bir başka önemli büyüme kaynağıdır. Bu büyümenin ayrıca küreselleşme bağlamında dışa açık bir biçimde başka bir deyimle “ihracata-yönelik “olarak yürütülmesi kaynak dağılımındaki etkinlik açısından önemlidir.

Özel sektör öncülüğünde gelişecek olan Karahayıt Termal Sağlık Turizminin gelişim sürecinin koordinasyonu kritik bir öneme sahiptir. Devletin Beş Yıllık Kalkınma Planlama anlayışına benzer bir biçimde verilerin toparlanarak sistematize edilmesi, analiz ve araştırmaların bu veri kümesi üzerinde yapılması, sektöre ilişkin teşviklerin saptanması, öncelikli yatırım alanlarının ve bunlara ilişkin ölçütlerin bilimsel düzeyde düzenlenmesi, bölgesel girdi-çıktı analizleri ile yatırımların ileri ve geri bağlantı etkilerinin hesaplanması, sektörde dengeli ve bütünsel bir gelişimin sağlanması, çevresel faktörlerin dikkate alınması, alt yapı yatırımlarının yapılması ve sektörün piyasa yapısının regülasyonunun gerçekleştirilmesi için bir ülkemizdeki GAP idaresine (Silicon Valley Authority gibi) benzer bir “Karahayıt Bölgesel Gelişme Yönetim Birimini” kurulması başlangıç aşamasında yararlı olacaktır.

2) Mekânsal ekonomi teorisine göre bir bölge veya kentsel gelişmenin temel belirleyicileri artan getirileri yaratan dışsal ekonomilerdir. Bunun kaynağında ise “yığılma ekonomileri” vardır. Buna göre bir yanda sektörel uzmanlaşma (termal sağlık sektörü) ile sağlanan “yerelleşme ekonomileri” diğer yanda ise belirli bir coğrafi alanda (Karahayıt bölgesinde)

sektörel çeşitlilik ile sağlanan Kümelenme temelindeki “kentleşme ekonomileri” büyüme sürecinin başka bir dinamik kanalı olacaktır. Artan getiriler, yığılma ekonomileri ve dışsallıklar temelinde bir kaynak dağılımı ile daha hızlı bir büyüme oranının gerçekleştirilmesi olanaklı olacaktır.

3) Turizm ekonomisi alanında ise turizm sektörünün özellikleri üzerinde arz- talep analizleri dikkate alınmalıdır. Bu bağlamda turizm yatırımlarının ikili etkisi ()önemlidir: Üretim ve gelir etkisi ile arz kapasitesini arttırma etkisi. Öncelikle doğal kaynaklar (termal su kaynağı) kısıtlaması altında arz talep dengesi mutlaka sağlanmalıdır. Doğal termal su kaynaklarının belirlediği potansiyel yatak veya turist sayısından daha fazla kapasite yaratımının önlenmesi gereklidir. Aksi halde arz fazlası durumunda gereksiz bir fiyat rekabeti kaçınılmazdır. Arz cephesinde ürün profili, ürün farklılaştırılması, katma değeri yüksek termal sağlık ürün veya hizmetlerinin sunulması, marka ve kalite ilkesinin sağlanması kritik bir öneme sahiptir. Devletin alt yapı yatırımları ile yol su elektrik çevre düzenleme, tarihsel mirasın korunması, kentsel mimarinin planlanması ve denetlenmesi, teşvik sistemlerinin yürütülmesi ve güvenliğin sağlanması faaliyetleri bütünsel bir koordinasyon içinde sağlanmalıdır.

Talep cephesinde ise en önemli faktör tanıtım ve pazarlamadır. Özellikle yaşlı ve fakat satın alma gücü yüksek olan yerli ve yabancı turistlere yönelik pazarlama anlayışı belirleyici olmalıdır. Orta ve alt gelirli kesimlere yönelik kitlesel sağlık turizmi ise KOBİ türü küçük aile işletmeleri öncülüğünde planlanmalıdır.

Sonuç olarak; Denizli Karahayıt Bölgesinde Termal Sağlık Turizm sektörüne bağlı ekonomik büyüme ve gelişme modeli üzerine Termal Kültür Kenti Ekonomi Alt Komisyonunun görüşleri ekonomi bilimindeki bu üç literatürün ilkeleri ve öngörülleri temelinde sağlanmalıdır biçimindedir.

Bu bağlamda;

- a) Bölgesel dışa-açık (İhracata yönelik) büyüme modeli düşünülmelidir.
- b) Bölgesel Karşılaştırmalı Üstünlükler ilkesine bağlı bir sektörel uzmanlaşma (sağlık ve turizm sektörleri) öncülüğünde gerçekleşen büyüme olmalıdır (Karahayıt ve Pamukkale (Hierapolis/Laodikya)).
- c) Bölgedeki termal sağlık turizmi sektörünün ekonomik analizi için gerekli olan veri kümesinin oluşturulmalıdır.

- d) Bölgesel termal sağlık turizmi sektöründe pazarın büyüklüğünü ve gelişim trendini belirlemek için **talep** analizi ve projeksiyonlarının gerçekleştirilmesi önemlidir (yatak kapasitesi, turist sayısı, harcama miktarı).
- e) Üretilen ve **arz** edilecek olan termal sağlık hizmetinin büyüklüğü, doğal termal su rezervleri veya kapasitesinin belirlenmesi ve bu bağlamda optimal kaynak dağılımının belirlenmesi yapılmalıdır.
- f) Arz-talep dengesinin kurulması gereklidir.
- g) Üretilen olan sağlık hizmetleri açısından firma ölçek dağılımının (Büyük-Orta ve Küçük boy işletmelerin dağılımı) temel ilkeleri saptanmalıdır.
- h) Kamu sektörü - Özel sektör bileşiminin ekonomi prensipleri temelinde gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.
- i) Alt yapı, teşvik sistemi, üniversite-sanayi işbirliği, termal AR&GE ve sektörel teknopark, bölgesel/sectörel denetim ve düzenleme kurumlarının etkinleştirilmesi, kapsayıcılık ilkesi çerçevesinde tüm paydaşların katılımının sağlanması, bölgesel kurallar ve düzenlemeler ile bölgesel kurumsallaşmanın sağlanması ve sürdürülmesi önemlidir.
- j) Özel sektör firmalarının kurumsal yapısı: Yabancı yatırım yerli firmalar, yan sektörler ile ilgili ileri-geri bağlantılı network ilişkilerinin sağlanması ve Çarpan etkisinin büyütülmesi, yetişkin profesyonel personel yapısı, sağlık teknolojisindeki gelişmelerin izlenmesi veya yenilik yaratma, ürün çeşitliliğinin sağlanması, katma-değeri yüksek ürün veya hizmetlerin üretilmesinin teşvik edilmesi, 4.Sanayi devrimine uyumlu bir üretim planlaması, pazar çeşitliliğinin sağlanması ile kriz riskinin azaltılması dikkate alınmalıdır.
- k) Bölgesel rekabetçiliğin artırılması için Termal turizm sektörü ile tamamlayıcılık ilişkisi içinde bulunan diğer sektörlerin veya alt-sektörlerin (bisiklet parkuru, golf sahası, spor salonu stadyum, konser salonu, anfi tiyatro vb. sportif ve rekreasyon yatırımları, yerel cazibe ile koordinasyon, Afrodisias, Laodikya, Tripolis vb gibi tarihsel mekanlar ve müze, konser, festival, halıshow, bağbozumu, zeybek vb. kültürel etkinlikler, kervansaray tipi yerel alış veri merkezleri) entegrasyonu sağlanmalıdır. Böylece aktiviteler arası bağlantıların sağlanarak faaliyet planlaması ile zamanın tam ve etkin bir biçimde tahsisatının gerçekleştirilmesi olanaklı olacaktır.
- l) Termal su kozmetiğinin geliştirilmesi için AR&GE ve Bölgesel Marka Pazarlaması büyük önem taşımaktadır.
- m) 3. Turizm Şurası ile uyumlu bir bölgesel/sectörel gelişme politikası izlenmelidir.

- n) Çevre ve sürdürülebilirlik kriterlerine tam uyumlu bir hizmet üretimi ve tanıtımı, kullanım – koruma dengesinin sağlanması gereklidir (yeşil yıldız, beyaz yıldız, mavi bayrak vb.).
- o) Sakin şehir ve buna karşılık gelen yerel ve kültürel desenlerin ve doğal malzemelerin kullanıldığı projeler de (Roma ve/veya Selçuklu & Osmanlı & Modern Türk Mimarisi) dikkate alınmalıdır.
- p) Rakip pazar ve bölgelerin sürekli incelenmesi ve benzer üretim formatının dışına çıkılarak farklılıkların sürdürülmesi sağlanmalıdır.
- q) Özellikle gelişmiş ülkelerdeki yaşlı ve fakat yüksek gelirli hedef kitle doğrultusunda hizmet üretiminin planlanması ve buna uygun insan gücü, mekan ve konsept stratejisi izlenmelidir.
- r) Coğrafi ürün işaretli ürünlerin geliştirilmesi önemlidir.
- s) Tarımsal alanda organik ürünlerin üretimi ve özellikle bölgede tüketimi mutlaka özendirilmelidir.

PLANLAMA, TASARIM ve YÖNETİM ALT KOMİSYONU

HUKUK ve MEVZUAT ALT KOMİSYONU

Planlama, Tasarım ve Yönetim Alt Komisyonu ile Hukuk ve Mevzuat Alt Komisyonu oturumları birleştüğinden bu rapor iki alt komisyonun ortak raporu olarak hazırlanmıştır.

PLANLAMA, TASARIM VE YÖNETİM
ALT KOMİSYON ÜYELERİ

Doç.Dr. Murat ZENGİN

(Komisyon Başkanı)

Prof.Dr. Oğuz YILMAZ

Prof.Dr. Deniz GÜNER

Yrd.Doç.Dr. Ayşe ÖZDEMİR

Yrd.Doç.Dr. Işıl Uçman ALTINIŞIK

Yrd.Doç.Dr. Ali GÖKGÖZ

Dr.Turgay SEHİL

M. Rıdvan ALTINTAŞ

Ayhan HEKİM

Emre KEMİK

HUKUK VE MEVZUAT
ALT KOMİSYON ÜYELERİ

Prof.Dr. Hüseyin ÖZGÜR

(Komisyon Başkanı)

Pelin Aslı ÖZEN

Hakan AKCA

“Termal Sağlık Turizmi açısından doğal ve kültürel kaynakların sürdürülebilirlik temelinde planlanması, tasarlanması ve yönetilmesi için hedef ve stratejiler neler olmalıdır?”, “Nasıl bir planlama?”, “Nasıl bir tasarım?”, “Nasıl bir Yönetim?” sorusuna mesleki uzmanlıklar düzeyinde bilimsel yaklaşımlarla cevaplar aranmış ve genel değerlendirmeler aşağıda verilmeye çalışılmıştır.

Termal kaynak alanları ve bu alanlarla etkileşimi düşünülen diğer alanların planlama çalışmaları, dünyanın bu alanda öne çıkan ülkelerinde bölgesel ölçekten, yöresel ölçeye kadar inen bir kapsamda ve konu ile ilgili tüm meslek ve bilim insanlarının katılımı ve/veya katkıları ile gerçekleştirilen bir süreçtir. Temel amaç; kaynağın ve yakın çevresinin mutlak korunması yaklaşımı kapsamında, alanda hiçbir zararlanmaya yol açmadan, doğal ve kültürel değerleri öne çıkararak, bunun yanında yöreye ve yöre halkına uygun önermeler içeren bir planı ortaya koymaktır. Bu kapsamda;

Sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik olarak yapılması gerekenler

- Termal kaynaklara ve etki alanlarına ilişkin yasa ve yönetmeliklerin kamu yararı doğrultusunda, hiçbir farklı çıkara hizmet etmeyecek şekilde, **ilgili tüm meslek ve bilim alanlarının olumlu görüşleri** doğrultusunda çıkarılmasının sağlanması,
- Termal kaynaklara ve etki alanlarına ilişkin planlama ve tasarım çalışmalarının, ilgili tüm **meslek ve bilim alanlarının katılımı** ile yürütülmesinin sağlanması, özellikle ihale yönteminin elden geçirilerek, **ekiplerin yeterliliğinin çok sıkı kontrol edilmesi**,
- Termal kaynakların ve etki alanlarının daha titizlikle saptanması, bu alanlarla etkileşimi söz konusu olan doğal ve kültürel **verilerin envanterlerinin titizlikle hazırlanması ve güncellenmesi**,
- Termal kaynak alanlarını ve yakın çevresini kapsayan tüm planların (jeoloji, jeomorfoloji, hidroloji, hidrojeoloji, toprak, orman, imar vb.) titizlikle **yapılması ve güncel tutulması**,
- Termal kaynak alanlarını ve yakın çevresini de içeren diğer planlara ek olarak, doğal ve kültürel değerlerin saptanmasını sağlayan **peyzaj karakter analizi** ve bunları kapsayan **peyzaj planlarının** hazırlanmasının zorunlu olması ve yasal dayanaklarla uygulanmasının sağlanması,
- Termal kaynakların bulunduğu **yörenin ve yöre halkının özelliklerinin korunması**, yapılacak her türlü önerme ve çalışmalarda bunların kesinlikle dikkate alınması,

- **Yöre halkının her türlü çalışmaya katılımı** sağlanarak, öncelikli olarak haklarının ve ekonomik yararlarının plan ve kararlarla korunması ve geliştirilmesidir.

Dünyada olduğu gibi, ülkemizde de bazı termal kaynakların ve yakın çevresinin planlama çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Koruma İmar Planları, Orman ve Su İşleri Bakanlığının milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanlarını kapsayan planları bunların bazıları ile ilgilidir. Yine de UNESCO dünya mirası olan Pamukkale Hierapolis ve yakın çevresinin 90'lı yıllardan bu yana yinelenerek süren planlama çalışmalarında belli kazanımlar elde edildiği görülmektedir.

Denizli Termal Sağlık Turizmine Yönelik Planlama, Tasarım ve Yönetim Stratejileri anlamında öncelikli eylemlerden biri olarak **“ekolojik temelli bir master planının hazırlanması”** gerekmektedir. Ekolojik planlamanın en temel amacı; ekolojik, mekânsal, ekonomik, sosyal ve kültürel sürdürülebilirliğin sağlanmasıdır. En genel anlamda ekolojik planlama,

- Yenilenebilen sistemler olan tarım toprakları, su kaynakları ve ormanların korunmasını
- Doğal kaynakların kullanılırken verimlilik ve yararlılığının geliştirilmesini,
- Çevreye verilen zararlı atıkların azaltılmasını, atıkların yeniden kullanılmasını,

Kentsel planlamada makroformun verimlilik ve yararlılık eşikleri içinde oluşturulmasına yönelmesini amaçlamaktadır.

Bu kapsamda yapılacak planlama için;

PLANLAMA

A) Sınırların Belirlenmesi

İlk etapta alanın peyzaj karakteri yapısına göre sınırlarının belirlenmesi, bu kapsamda, ekolojik, jeolojik, jeofizik ve hidrojeolojik özellikleri dikkate alınarak sınırların **“Pamukkale-Karahayıt-Gölemezli hidrotermal karstı”** sınırlarından oluşması gerektiği, Pamukkale, Karahayıt, Gölemezli jeotermal sahalarının bir bütünleşik alt havza olarak ele alınmasının uygun olduğu değerlendirilmiştir.

B) Doğal ve Kültürel Yapıya ait Mevcut Durumun Tespiti

Alandaki doğal ve kültürel yapıya ait mevcut durum tespitinin kapsamlı olarak yapılması gerekmektedir. İklim, toprak, jeoloji, topoğrafya, jeomorfografya, hidroloji, flora, fauna, bitki örtüsü, arkeoloji, tarih, çevre sorunları, korunan alanlar ve özellikleri,

sosyal ve teknik altyapı, sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik göstergeler vb. ait kapsamlı bir durum tespiti gerekmektedir. Bu kapsamda yörede termal kaynakların ve jeolojik yapının önemi nedeniyle örnek olarak jeolojik analizlere ilişkin yapılması gerekenler aşağıda verilmeye çalışılmıştır.

Pamukkale-Karahayıt-Gölemezli hidrotermal karst alanında yapılacak ayrıntılı **jeolojik, jeofizik ve hidrojeolojik** çalışmalarla Jeotermal kaynaklara ilişkin mevcut durumun tüm özellikleri ile ortaya konması gerekmektedir. Bu kapsamda;

1. Jeotermal rezervuar geometrisi ve jeotermal potansiyeli belirlenmeli,
2. Jeotermal kaynakların kimyasal kompozisyonu, kökeni, beslenme alanı yükseklikleri, olası soğuk yeraltı suları ile karışım olayını, rezervuar sıcaklıklarını ve mineral doygunluk durumlarını ortaya koymak üzere jeotermal suların, beslenme alanındaki soğuk yeraltı sularının ve yağış sularının fiziko-kimyasal özellikleri saptanmalı,
3. Gelecekte açılacak üretim ve re-enjeksiyon kuyularının lokasyonları belirlenmeli ve
4. Jeotermal sahalar ve civarındaki (varsa) jeolojik miras öğeleri ve ilginç jeolojik yapılar ayrıntılı olarak tanımlanmalı ve koordinatları verilmelidir.

Jeotermal kaynaklardan sürdürülebilir yararlanma için mutlaka koruma - kullanma dengesi gözetilmelidir. Bu dengenin korunmasını sağlamak üzere,

1. Jeotermal rezervuarı beslemek amacıyla mutlaka re-enjeksiyon kuyuları açılmalıdır. Bu kuyulara sadece konut ve sera ısıtmasından dönen sular basılmalıdır. Termal banyodan dönen sular rezervuarı kirleteceğinden geri basılmamalı, arıtılarak sulama suyu olarak değerlendirilmeli,
2. Jeotermal kaynaklardan sürdürülebilir yararlanma için bir izleme programı oluşturulmalı ve bu program dahilinde değişik periyotlarla kesintisiz olarak
 - Sıcaklık, basınç, debi
 - Kuyu testleri
 - Fiziko-kimyasal ölçüm ve analizler
 - Gaz analizleri,
 - İzotop analizleri ve
 - Termal küre uygunluk analizleri yapılmalıdır.
3. Bir önceki maddeden elde edilen verilere göre açılacak üretim ve re-enjeksiyon kuyularına ilişkin program oluşturulmalıdır.

C) Peyzaj Karakter Analizi, Peyzaj Karakter Değerlendirmesi ve Peyzaj Planı'nın yapılması

Bu kapsamda Pamukkale-Karahayıt-Gölemezli hidrotermal karstı sınırlarında Peyzaj Karakter Analizi, Peyzaj Karakter Değerlendirmesi ve **Peyzaj Planı** (Ekoloji Temelli Master Planı)'nın yapılması gerekmektedir.

1. Peyzaj Karakter Analizi

- *Peyzajın yapısının (peyzaj karakter tiplerinin tanımlanması ve haritalanması)*

Peyzaj karakter sınıflandırılmasında peyzaj bileşenleri belirli bir hiyerarşide çakıştırılarak benzer özelliklere sahip homojen desenler belirli isimler altında sınıflandırılmaktadır. Peyzajlar bölge düzeyinde bağlı oldukları havza ile ilişkili olarak tanımlanırlar. Peyzaj karakter analizinde 1) iklim, 2) jeoloji, 3) fizyografya ve 4) arazi örtüsü/arazi kullanımları, kullanılabilir veri katmanlarıdır.

- *Peyzaj fonksiyonlarının analizi ve haritalanması*

Peyzaj fonksiyonuna ilişkin incelemeler bir peyzajı biçimlendiren/dönüştüren doğal, kültürel ve görsel süreçlerin analizlerini kapsamaktadır. Doğal süreçlerin irdelenmesi ile elde edilen veriler sistematik olarak süreçleri ayırma, sınırlayıcı faktörleri tanımlama, bunlara bir değer biçme ve son olarak politika oluşturma yoluyla alan kullanım planlamasına uygulanmaktadır. Yağmur suyu erozyon riski (eğim, baki, toprak koruma), yeraltı suyu beslenimi (su geçirimsizliği, kayaç yapısı geçirimsizliği, toprak yapısı geçirimsizliği, yüzey akışı), görsel peyzaj analizi (arazi şekli, bitki örtüsü, peyzaj deseni, su), gölge analizi ve haritalarını kapsamaktadır.

Peyzajın fonksiyon analizi **peyzaj koruma değeri yüksek yerlerin** belirlenmesine ve buna göre peyzaj koruma ve gelişim stratejilerinin üretilmesine olanak sağlayacaktır.

- o Her bir peyzaj tipinin ve deseninin fonksiyon ile ilişkisi ortaya konularak tutarlı koruma kullanım stratejileri ortaya konulabilecektir.
- o Sektörel (tarım, sanayi, yerleşim, vd.) gelişim kararlarına peyzaj fonksiyonlarının etkisi ya da sektörlerin peyzaj fonksiyonlarına etkileri saptanabilecektir.

- *Peyzaj değişim ve baskı analizi*

Peyzaj karakter değerlendirmesi kapsamında, peyzaj envanter ve analizi çalışmalarıyla elde edilen bilgilerin, koruma-kullanım kararları açısından sağladıkları olanaklar ve kısıtlamaların yorumlanması da bu aşamada yapılmaktadır. Bu bağlamda

planlama alanına ilişkin güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditlerin bir arada değerlendirildiği GZFT Analizi kullanılmaktadır.

2. Peyzaj Karakter Değerlendirmesi ve Haritalandırılması

- Genel peyzaj vizyonunun oluşturulması
- Peyzaj bileşenleri, fonksiyonları ve potansiyeller için hedefler ve politikalar
- Peyzaj Koruma-Gelişim-Yönetim Stratejilerinin Üretilmesi

Peyzaj Karakter Değerlendirmesi (PKD), farklı peyzajların ya da bunların içindeki farklı özelliklerin göreceli değerleri üzerine; peyzajların durumu/sürekliliği açısından ve/veya belirli amaç doğrultusunda/ sektörel bazda, yargıya dayalı peyzaj gelişim stratejilerinin ve peyzaj planının oluşturulduğu bir sentez çalışmasıdır. Peyzaj yapı, fonksiyon ve değişim analizleri dikkate alınarak belirlenen peyzaj koruma değerleri temel alınmalıdır. Peyzaj karakter değerlendirme aşamasında zamansal ve mekânsal peyzaj değişim analizleri yapılmalıdır. Bunun yanı sıra insan aktivitelerinin (özellikle tarım, ormancılık, endüstri, trafik ve yerleşim) sebep olduğu mevcut ve potansiyel tehdit, çelişki ve risklerin analizleri de bu aşamada gerçekleştirilir.

3. Peyzaj Planı

Peyzaj koruma-gelişim stratejilerinin tümünü içeren sentez bir çalışmadır. Bir peyzaja ilişkin koruma ve kullanım değerlerinin birlikte irdelendiği ve çok-fonksiyonlu plan kararlarını yansıtan çalışmadır. Plan, plan notları ve rapordan oluşmalıdır.

D) Ekoloji ve ekolojik süreçlerdeki araştırmalara bağlı olarak elde edilen verilerin hassas bir şekilde değerlendiren **peyzaj planlarının fiziksel planlara dahil edilmesi gerekmektedir.** Bu bağlamda sürdürülebilir alan kullanım önerilerinin geliştirilerek, alt ölçekte mekânsal tasarım strateji ve yaklaşımları için kararların oluşturulmasına olanak sunulmalıdır.

TASARIM

Termal kaynak alanları ve bu alanlarla ilişkili diğer alanların tasarım çalışmaları, yine dünyanın gelişmiş ülkelerinde; planlama ölçeğinden başlayarak, birebir ölçeğine kadar inen bir kapsamda ve konu ile ilgili tüm meslek ve bilim insanlarının görüşleri dikkate alınarak, tasarımcı meslek disiplinlerince gerçekleştirilen bir süreçtir. Tasarım çalışmalarında da temel amaç; kaynağın ve yakın çevresinin mutlak korunması bağlamında, alanda hiçbir zararlanmaya yol açmadan, doğa ve kültür değerlerini öne çıkaran, yöreye ve yöre halkına uygun olan ve aynı zamanda turistlerin ilgisini çeken, onlara sağlıklı ve erişilebilir ortamlar

sağlayan tasarımları ortaya koymaktır. Bu tasarımlardan peyzaj mimarlığı ile ilgili olanlar şunlardır;

- 1/5000, 1/2000 Alan verilerinin saptanması (Analiz ve Sörvey)
- 1/2000, 1/1000 Alan kullanım veya Kavramsal planlar
- 1/1000, 1/500 Kesin Planlar
- 1/500, 1/200, 1/100 Yapısal ve Bitkisel Uygulama Planları
- 1/100, 1/50, /20, 1/10, 1/1 Detay Planları

Termal turizm alan ve tesislerinin peyzaj tasarımı ilkeleri ve olanakları

- Öncelikli amaç insan sağlığı olduğundan, fiziksel tedavilerin dış mekânlarda oluşturulacak destekleyici iyileştirme mekânlarıyla (healing garden) ve bunun yanında psikolojik iyileşmelere yol açacak renk, ses, koku vb. bahçeleri ile de desteklenmesi gerekliliği unutulmamalıdır. Konukların sosyal ilişkilerini geliştirici etkinlik ve mekânlara ağırlık verilmelidir.
- Peyzaj tasarımlarına başlarken yörenin ana ve alt (makro ve mikro) iklim özellikleri (sıcaklık, yağış, rüzgar, güneş vb.) çok iyi irdelenmeli ve ana tasarım kararlarında temel yönlendirici olmalıdır. Sıcak ve soğuk iklimlerde önlem ve olanaklara karar verilmelidir.
- Binaların alandaki konumlarının dikkatli bir biçimde yönlendirilmesiyle odaların günün belirli zamanlarında güneş ışığı alması sağlanarak, uygun oda sıcaklığı ekonomik olarak korunmuş olacaktır. Ancak, sıcak iklime sahip yerlerde oda veya salonların doğrudan güneş almaması için pencerelerin önünde veya çatı üstünde yapraklı bitkilerin kullanılması gerekmektedir.
- Sağlık turizmi tesislerinde mutlaka yeterli oranda açık ve yeşil alanlar yer almalıdır. Bu oran küçük ölçekli tesislere kişi başına en az 15 metrekare olarak önerilmektedir. Tesisler çevresindeki açık ve yeşil alanlarının büyüklüğü sınırlı ise, bina çatılarının “çatı bahçeleri” olarak tasarlanması sağlanmalıdır. Dış mekânlar için önerilen standart ve önlemler çatı bahçeleri için de geçerli olmalıdır. Eko-yapı veya yeşil yapı sertifikasyon koşulları sağlanmalıdır.
- Dış mekânlardaki rekreasyon alanlarında ise yaz mevsiminde gölge alanlar oluşturabilmek için yapısal (pergola, şemsiye, çadır vb.) veya bitkisel (gölge sağlayıcı ağaçlar) önlemler gerekebilir. Bu alanların kış mevsiminde ise güneş alması istenir. Güvenlik ve kolaylık açısından, gölge alanlarda kar ve buz oluşumuna olanak verilmemelidir.

- Aynı şekilde rüzgâr etkisi yüksek bölgelerde bina konumları ve bahçe alanlarının konumlarına özen gösterilmeli, rüzgâr engelleyici bitkisel veya yapısal tasarımlara yer verilmelidir.
- Tasarım alanına ilişkin yer yüzeyi ve yer altına (toprak, jeomorfoloji ve jeoloji) ilişkin özellikler irdelenerek, yerleşim ve kullanımlara ilişkin kararlar buna göre verilmelidir.
- Alanın veya çevresinin kötü olabilecek görüntüsü, peyzaj tasarımı ile gizlenmeli veya iyileştirilmelidir. Yetersiz olan görüntüsü yapısal, bitkisel ve sanatsal önermelerle zenginleştirilmelidir. İç mekânlar ile dış mekânlar arasında şeffaflık sağlayan tasarımlarla bu mekânlar birleşmiş gibi gösterilerek derinlik yaratılmalıdır.
- Her ne kadar, sağlık kuruluşlarının mümkün olduğunca düz veya düze yakın yerlerde kurulması önerilse de, arazinin hareketli biçimlendirilmesinin hem peyzaja, hem de binalardan manzaranın daha iyi görünmesine katkısı olacaktır. Erişilebilirliği sağlamak amacıyla eğimli alanlarda, daha yüksek bir seviyedeki mekânlara ulaşmak için hareketli merdiven, raylı taşıma üniteleri veya asansörlerden yararlanılmalıdır.
- Güvenlik üzerinde önemle durulmalıdır. Tüm iç ve dış mekânlarda evrensel tasarım ilkeleri uygulanmalıdır. Yollar, merdivenler, rampalar, balkonlar, havuzlar, tuvalet ve banyolarda bunlara kesinlikle uyulmalıdır. Her türlü aydınlatma koşulları ve uyarma-yönlendirme bildirimleri mutlaka sağlanmalıdır.
- Su kaynakları ve özellikleri çok iyi bilinmeli, kapalı ve açık alanlarda suya dayalı Rekreasyon ve sağlıkla ilgili kullanımı kararları bu özellikler göz önüne alınarak verilmelidir. Suyun olabildiğince rekreasyonel amaçla kullanımı da sağlanmalı; varsa göl ve akarsularla bağlantı sağlanarak, yoksa yapay göl veya havuzlar oluşturularak, kayak, bot vb. gezintilerine, yüzmeye, balık avına olanak yaratılmalıdır.
- Her türlü (modern, klasik vb.) tasarım yaklaşımında, mutlaka doğaya uyumlu ve saygılı tasarımlar ortaya konulmalıdır. Yörenin doğal ve kültürel bitki ve hayvan varlığı verileri elde edilmeli, tasarımda olabildiğince bunlara yer verilmelidir. Alanda var olan doğal ve yaşlı bitki varlıkları mutlaka korunmalıdır.
- Yörenin özgün yapı örnekleri ve malzemelerine ilişkin veriler elde edilmeli, tasarımda olabildiğince bunlara yer verilmeli veya esinlenmelidir.
- Rekreasyonel kullanımlara ilişkin kararlarda yöresel gelenek, inanç ve alışkanlıklara saygılı tasarımlar yapılmalıdır. Bunun yanında hedef turist kitlesinin beklentileri de karşılanmalıdır.

- Sağlık kazanmak için yapılan kaplıca ve spa etkinlikleri dışında kalan sürelerin de eğlenceli ve dinlendirici ortamlarda geçmesini sağlayacak etkinlikler ve kullanımlar düşünülmelidir. Konser, gösteri, sinema vb. gibi sosyal etkinliklere olanak sağlayan çok amaçlı alanlar ile rehabilitasyon ve spor alanları dışında, özellikle hobi bahçeleri, tarım bahçeleri ve tematik bahçe uygulamaları oldukça yararlı olmaktadır.
- Sağlık kazanmak için gelenler yanında sağlıklı insanlar için de rekreasyon olanakları sunulmalı, çocuklar unutulmamalıdır. Çocuk oyun alanları kolay ulaşılabilir ve güvenli olmalı ancak gürültü istenmeyen mekânlardan uzakta konumlandırılmalıdır.
- Turizm tesisleri ile doğal alanların ilişkisi sağlanmalı, turistlerin sağlık ve/veya spor amacı ile tesis bahçeleri dışında doğada da yürüyüş ve spor etkinlikleri yapabilmeleri sağlanmalıdır. Bu yollarda her türlü engelli veya zorluk yaşayan kişilere yönelik uyarıcı, yönlendirici ve bilgi verici unsurlar ile dinlenme ve su içme birimleri bulundurulmalıdır.
- Aynı şekilde turizm tesisleri ile yerleşim merkezi arasında da yaya ve bisiklet yolları ile ilişki sağlanmalı, konukların yerleşim merkezindeki yöre halkına ait alışveriş birimlerinden yöresel ürünleri tanınması ve satın alabilmesi olanakları yaratılmalıdır.

“*Pamukkale-Karahayıt-Gölemesli hidrotermal karstı*” olarak belirlenen ve yönetsel anlamda “**Kür Kenti**” olarak tanımlanabilecek bölgenin, tasarım disiplinleri aracılığıyla; peyzaj tasarımı, kentsel tasarım ve mimari tasarım perspektifleriyle interdisipliner bir konu olarak ele alınması gerekliliği önemlidir. Bu noktada metodolojik olarak takip edilecek tasarım temel ilkeleri ışığında bölgeye özgü konuların bir **kür kenti tasarım rehberi** oluşturacak biçimde temel mekânsal hedeflerinin belirlenmesi önerilmektedir. Bu konu özelinde kür kenti yapılı çevre niteliğinin “oteller” merkezinde değil, kür merkezleri, termal merkezler, tematik parklar ve bunlara eklenebilecek pansiyonlar veya butik oteller biçiminde kamusal alan ve günübirlik mekânsal hizmetler niteliği merkezinde ele alınması gerekliliği görüşü ön plana çıkmaktadır. Böylelikle hedeflenen bölgenin mekânsal alan kullanım kararlarının kür kenti modelinde bir imge olarak oluşmasına katkı sunacaktır.

YÖNETİM ve MEVZUAT

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, başta olmak üzere Bakanlıklar ve ilgili belediyeler düzeyinde yukarıda irdelenen planlama ve tasarım stratejilerini yönetsel anlamda var ve uygulanabilir kılmak için söz konusu alan tanımlarına ilişkin gerekli mevzuat değişikliklerin yapılması ve yeni mevzuat oluşturulması gerekliliği yapılan görüşmelerde ön plana çıkmaktadır. Bu

doğrultuda, kapsam ve içerik olarak mevcut mevzuatlar içinde yer bulamayan bu alanın kendi mevzuatını oluşturması önemlidir. Büyükşehir Belediyesi ve Pamukkale Belediyesi bünyesinde Kür Yerleşkesini yönetebilmek; mekânsal anlamda ve imge düzeyinde nitelikli bir kimlik kurgulayabilmek için Kür Kent yerel mevzuatları oluşturulmalıdır. Kür Kent Müdürlüğü ve/veya Daire Başkanlığı mekanizmalarını kurarak söz konusu mevzuata uygun olarak yönetimini sağlamalıdır.

Pamukkale ve Türkiye'deki benzeri Kür bölgelerinde yer alacak sağlık tesislerinin mevcut kaplıca yönetmeliği, ayaktan teşhis-tedavi yönetmeliği ve hastane yönetmeliklerinden bağımsız ve farklı bir yönetmelik olarak, **rehabilitasyon yönetmeliğinin** ilave bir yönetmelik olarak ele alınıp Sağlık Bakanlığı'nca ana mevzuata uygun olarak hazırlanması önerilmektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Planlama, Tasarım ve Yönetim alt komisyonunda alınan kararların yanında ulaşım, alt yapı, turizm, mevzuat, ekonomi ve sağlık konularında alınan kararların da bir bütün olarak ele alındığı bütüncül bir plan olan "Pamukkale-Karahayıt-Gölemezli Ekoloji Temelli Master Planı"nın hazırlanması, plan sonucunda mekana yansıtılabilir hükümlerin imar planları plan hükümlerine işlenmesi, gerekli onayların alınarak uygulamaya aktarılması, yatırımların ve yapılaşmaların gerçekleştirilmesinde güçlü bir iradenin ve karar vericilerin, master plan dahilinde hareket etmelerinin yöre açısından önemi büyük olacaktır. Kapsamlı olarak hazırlanan planda Termal, Sağlık ve Turizm için hazırlanacak ve ülkemizde ilk olma özelliği gösteren bir "**KÜR KENT**" yaklaşımının temelleri atılarak, modelin başta **DENİZLİ** termal kaynakları olmak üzere, ülkemiz termal kaynaklarına yansımaları sürdürülebilir ekonomik kalkınma açısından büyük katkılar sunacaktır. Ayrıca, Ekolojik Temelli Master Plan ve plan hükümlerinin ışığı altında tasarım ölçeğinde "**Kür Kenti Tasarım Rehberi**" ve buna bağlı olarak "**Kür Kent Mevzuatı**" altlıkları oluşturulmuş olacaktır.

Bu kapsamda ekolojik süreçlerin hassas ve kapsamlı bir şekilde analiz edilerek, sosyo-ekonomik-kültürel yapıya uygun ideal alan kullanım önerilerini sınırları ile ortaya koyan, çevreye ve doğaya saygılı, koruma kullanma dengesini dikkate alan, halkın katılımının üst düzey sağlandığı, sürdürülebilirlik temelinde Termal Sağlık Turizmi olgusuna model olabilecek Ekoloji Temelli Master Plan yaklaşımının yöresel, bölgesel ve ülkesel bazda büyük katkıları olacağı "Planlama, Tasarım ve Yönetim" alt komisyon olarak öngörülmüştür.

ULAŞIM ALT KOMİSYONU

ULAŞIM ALT KOMİSYON ÜYELERİ

Turan KÖSEOĞLU

(Komisyon Başkanı)

Prof.Dr. Aşkİner GÜNGÖR

Doç.Dr. Özcan MUTLU

Denizli ilinin ulaşım konusundaki durumunun belirlenmesi amacıyla SWOT (GZFT) analizi yapılmıştır.

GÜÇLÜ YÖNLER

- 1-)Kara yolu ulaşımında çok sayıda firma olması.
- 2-)Seyahat araçlarının büyük oranda yeni ve konforlu olması.
- 3-)Denizlide uluslararası havaalanı varlığı ve alt yapısının yeterli olması.
- 4-)Karayolu alt yapısının yeterliliği
- 5-)Yolculuk sürecinde yolcu destek ve ikram, sisteminin varlığı.
- 6-)Ulaştırma türleri açısından kolaylık(Havaalanı-Şehir içi, şehir içi-Şehirler arası)
- 7-)Denizli otoparkının fiziki yeterliliği.
- 8-)THY haricindeki firmaların denizli havaalanını kullanması.

ZAYIF YÖNLER

- 1-)Ulaştırma modlarında zamana ve kapasiteye dayalı master planın yapılmaması.
- 2-)Ulaştırma sektöründe çalışanların Avrupa standartlarının altında kalması.
- 3-)Ulaştırma sektöründe çalışan personelin yabancı dil eksikliği.
- 4-)Şoförlerin çalışma saatlerinin fazlalığı ve düzensizliğin varlığı, bu durumun çalışan ve müşteri memnuniyetsizliğine yol açması.
- 5-)Ulaştırma bakanlığı denetimlerinin yetersiz olması ve firmaların kendini denetlemesi.
- 6-)Araç içi ikramların araç hareket halinde iken yapılıyor olmasından kaynaklı servis görevlisi ve yolcular üzerinde oluşan riskler.
- 7-)Ulaştırmanın karayollarında ağırlıklı olması ve demiryolu yatırımlarının yetersiz olması.
- 8-)Uçuşların İstanbul ağırlıklı olması ve Ankara seferlerinin olmaması.
- 9-)Termal turizme talebi yüksek olabilecek ülkelere uçuşların yapılmaması.
- 10-)Denizli açısından havaalanının uzaklığı.
- 11-)Pamukkale/Karahayıt bölgesinde otopark olmaması.

12-)Havaalanından Pamukkale bölgesine otobüs seferlerinin olmaması.

13-)Ulaştırma alanında yeterli sayıda nitelikli yöneticinin bulunmaması.

14-)Ulaştırmanın sistemin diğer bileşenleri ile (konaklama, şehir planlama vb.) yeterince entegre edilmemiş olması.

15-)Denizli tren garının fiziki olarak yetersizliği ve demiryolu seyahat süresinin uzun olması.

FIRSATLAR

1-)Denizli'nin coğrafi konumu ve diğer turistik bölgelere yakınlığı.

2-)İklim koşullarının ulaşıma elverişli olması.

3-)Ulaştırma modlarında çeşitliliği artırmak için engel teşkil etmemesi.

4-)Karahayıt bölgesine ulaşım talebini artıracak ,bölgenin kültür,turizm kaynaklarının varlığı.

5-)Denizli/Pamukkale sağlık turizmine yönelik son zamanlarda araştırma geliştirmeye yönelik çalışmaların artması.

6-)Denizli'de ulaşım ağına yönelik yerel girişimcilerin varlığı.

7-)Türkiye'nin bilişim teknolojilerinde kaydettiği gelişimin ulaşırma, planlama, izleme, geliştirme konusuna yönelik inovasyon potansiyeli varlığı.

8-)Yıl boyu turizmin canlı olması.

TEHDİTLER

1-)Türkiye'nin turizm potansiyelini etkileyecek tüm ekonomik ve siyasi gelişmeler.

2-)Uluslar arası seyahat konularında gelişen aksaklıklar.

3-)Turizm sektöründe gelişen aksaklıkların ulaşım sektöründe çalışanların özlük haklarını etkilemesi.

4-)Seyahat araçlarının yakıt maliyetlerinin artıyor olması ve bunun ucuz yakıt arayışına sevk ve bunun yarattığı riskler.

5-)Denizli havaalanının kış aylarında buzlanma riski.

6-)Karahayıt Pamukkale Köyü arasındaki yolun güvenli olmaması.

7-)Yöre halkında Pamukkale/Karahayıt bölgesinin değeri konusunda yeterli turizm bilincine sahip olmaması ve buna önem vermemesi.

ÖNERİLER

1-)Pamukkale/Karahayıt otogarının yapılması.

2-) Pamukkale –Karahayıt arası turistlerin bireysel ihtiyaçlarını da dikkate alan ulaşım seçeneklerinin artırılması ve seçeneklere turistik değerlerin eklenmesi (Teleferik, fayton, hafif raylı sistem vb.).

3-)Tarihi kentler içerisinde yaşlı, engelli, çocuk vb. gruplar için seyahat güvenliğinin sağlanması.

4-)Denizli'den Pamukkale/ Karahayıt'a hafif raylı sistem ve belediye otobüs çalışmalarının yapılması.

5-)Türkiye'nin turizm bölgelerinden Denizli'ye çapraz uçuşların yapılması.

6-)Denizli çıkışlı uçuşların şehir ve ülke çeşitliliği açısından zenginleştirilmesi.

7-)Uluslararası seyahat firmaları ile Türk Firmaları arasında iş birliği platformlarının oluşturulması ve niteliğinin geliştirilmesi.

8-)Termal turizm odaklı ulaşım master planı yapılmalı.

9-)Ulaştırma sektöründe çalışan personelin niteliğinin geliştirilmesine yönelik politikalar geliştirilmesi ve özlük haklarının iyileştirilmesi.

10-) Seyahat araçlarının teknik denetimlerinin yapılmasına yönelik nitelikli ve teknolojik sistemlerin geliştirilmesi.

11-)Ulaşım ve konaklama firmaları birlikte kampanya paketleri oluşturmalı.

ALT YAPI ALT KOMİSYONU

ALTYAPI ALT KOMİSYON ÜYELERİ

Doç.Dr. Mahmut GÜNGÖR

(Komisyon Başkanı)

Prof.Dr. Abdullah Cem Koç

Prof.Dr. Ali Aydın

Doç.Dr. Ali BÜLBÜL

Sami Ayhan

Ömer Faruk Atilla

Ufuk Yarar

Ahmet Hakan Doğanay

Mustafa Kaya

Sibel Yıldız

İlhan Güngör

Yusuf Tabancalı

Mustafa Uçar

Fatma Gökğöz

İÇMESUYU DAĞITIM SİSTEMLERİ

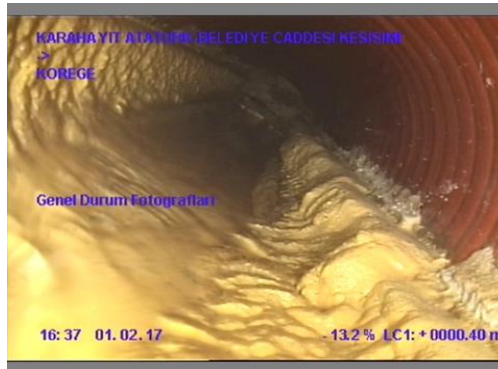
- Jeotermal suların soğutulmasında şehir şebeke sularının kullanılmaması

JEOTERMAL SULAR

- Havzadaki jeotermal kaynakların miktar ve kalite olarak azalması sebebiyle kişi başı kullanım miktarı denetlenmesi
- Özel kuyuların kapatılması
- Özel kuyularda inhibitör kullanılması, kullanılmaması durumunda yaptırımların uygulanması ve denetimlerin periyodik olarak yapılması
- Ayrıca jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular kanununa uygun jeolojik, hidrojeolojik ve jeofizik araştırma ve etüdlerin yapılması gerekmektedir.

KANALİZASYON (EVSEL ATIK SULAR) SULARI

- Parsel içi rögar kapaklarının sfero döküm kapak yapılması, her zaman açılabilir olması ve asla üzerlerinin kapatılmaması
- Jeotermal atık sularını kanalizasyon hattına veren kaplıca ve tesislerde yapılan incelemeler sonucunda inhibitör kullanması gerektiği öngörülmektedir. Mevcut hatlar derhal ayrılmalı ve ayrılıncaya kadar da çıkış suyunda inhibitör kullanılmasının zorunlu tutulması
- Altyapılarda “SN8 koruge boru” kullanılmalı, kabuklaşmaya meydan vermeden temizleme işlemleri periyodik olarak yapılmalı
- Jeotermal atık suyu ile evsel atık su sisteminin ayrık olarak projelendirilmesi ve işletilmesi gerekmektedir.

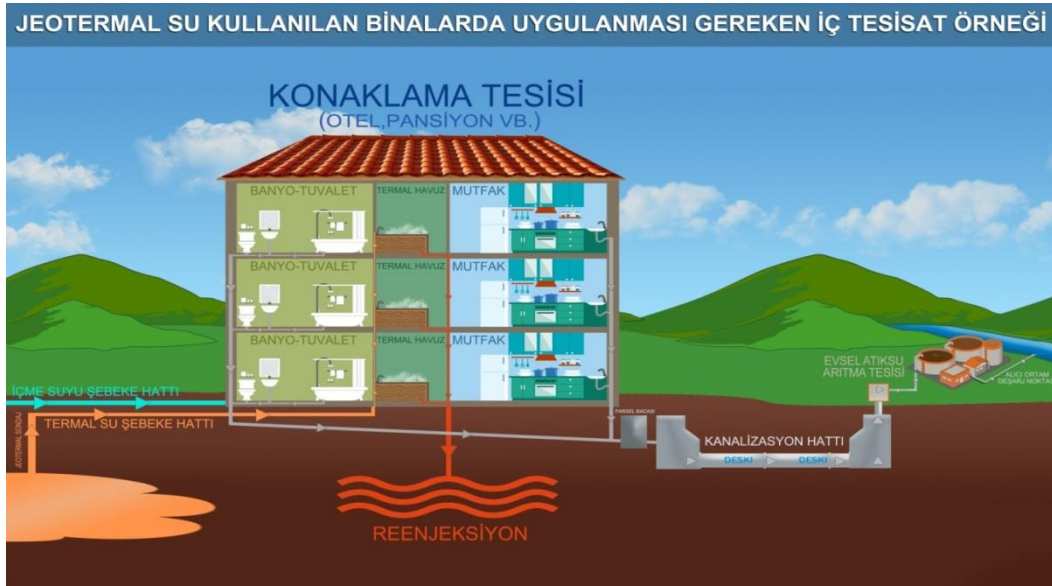
Şekil 1. Mevcut kanalizasyon (koruge boru) hatlarından görüntüler.

ATIKSU ARITMA SİSTEMLERİ

- Jeotermal atık sular, genel olarak mineral (ağır metaller) içeriği bakımından zengin ve sıcaklığı yüksek sulardır. Dolayısıyla, evsel nitelikli atık suyun arıtma tesisinde termal suların biyolojik olarak arıtımı yapılamamakta, işletmede sıkıntılar yaşanmaktadır.

Bu nedenle;

Şekilde görüldüğü gibi işletmelerde bina içi tesisatlar da jeotermal atık sular ve evsel atık sular ayırık tesisatlarla toplanmalıdır. Ayırık kollektörlerle evsel atık sular arıtma tesisine iletilirken, jeotermal atık suların da 5686 sayılı jeotermal sular ve doğal mineralli sular kanununa uygun reenjeksiyonu sağlanmalıdır.

Şekil 2. Jeotermal atık sular ve evsel atık suların ayırık tesisatlarla toplanması.

- İşletmelerde ısıtma için kullanılan jeotermal suyun reenjeksiyonu sağlanmalı
- Banyo ve havuzlarda kullanılan jeotermal su ise su kirliliği kontrol yönetmeliği madde:27, alıcı ortama doğrudan boşaltım madde:31, endüstriyel atık su deşarj standartları, e-fıkrası gereğince aşağıdaki tablo'da verilen deşarj limitlerini sağlayacak şekilde alıcı ortama deşarj edilmelidir.

Tablo 1. Sektör: Kömür Hazırlama, İşleme ve Enerji Üretme Tesisleri (Jeotermal Kaynaklar ve Çeşitli Amaçlarla Kullanılan Sıcak Sular)

PARAMETRE	BİRİM	KOMPOZİT NUMUNE (2 SAATLİK)	KOMPOZİT NUMUNE (24 SAATLİK)
KİMYASAL OKSİJEN İHTİYACI (KOİ)	(mg/L)	60	30
YAĞ VE GRES	(mg/L)	20	10
TOPLAM SİYANÜR (CN⁻)	(mg/L)	-	0.5
SICAKLIK	(°C)	-	35
pH	-	6-9	6-9

İŞLETMELERİN KULLANIM KAPASİTESİNE GÖRE VERİLECEK JEOTERMAL SULARIN MİKTARLARININ VE FİYATLARININ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNCE BELİRLENMESİ GEREKMEKTEDİR.

- İlgili kişi ya da kuruluşlarla bilgilendirme toplantısı yaparak kentsel dönüşüm yapılmalıdır.
- Jeotermal sahalar büyükşehir belediyesi uhdesinde olduğundan ruhsatsız kuyular kapatılmalıdır.
- Bütün otlere jeotermal suların dağıtım sistemi ruhsat sahibi büyükşehir belediyesi tarafından yapılacaktır.
- Jeotermal dağıtım sistemi ve jeotermal deşarj sistemi için işletme birimi oluşturulmalıdır.
- 5686 sayılı kanuna uygun olarak kullanılmış jeotermal suların deşarjı ile ilgili hükümler eklenmeli.
- Jeotermal kullanım sonucu ortaya çıkan atık sular ile ilgili mevzuatta bulunan 10 l/s' nin altında olan suların arıtma zorunluluğunun bulunmaması durumunun kirliliğe sebebiyet vermesi,
- Deşarj izinlerinin verilmesinde kullanılan su kirliliği kontrolü Yönetmeliği'nde yer alan jeotermal deşarj limitleri ve parametrelerin zenginleştirilmesi gerekliliği, (deşarj limitlerine ağır metal parametrelerinin eklenmesi, bor, alüminyum vb.)
- İşletme safhasında alıcı ortama deşarj ile ilgili uygulamada ve denetim aşamasında yaşanan sıkıntıların ortaya konulması,
- Jeotermal kaynaklı kirlenmenin önlenmesi için bu faaliyetlerden ortaya çıkan akışkanların ve atık suların doğru bir şekilde arıtımının sağlanması gerekmektedir.

TURİZM ALT KOMİSYONU

TURİZM ALT KOMİSYON ÜYELERİ

Doç. Dr. Serkan BERTAN

(Komisyon Başkanı)

Prof. Dr. Dilaver TENGİLİMOĞLU

Prof. Dr. Süleyman BARUTÇU

Yrd. Doç. Dr. Murat BAYRAM

Yrd. Doç. Dr. Ümmühan BAYRAM

Yrd. Doç. Dr. Kamil YAĞCI

Işıl KILIÇ

Pelin OLUK

TERMAL TURİZM SORUNLARI

1. DESTİNASYON YÖNETİMİ SORUNLARI

- Denizli Turizm strateji **planı oluşturulması** gerekmektedir. Planın oluşturulmasında Denizli Valiliği koordinasyonunda yerel yönetimler, üniversite ve STK işbirliğinin yapılması.
- Daha önce yapılan çalıştay çalışma sonuçlarının ortaya konulan strateji planların güncellenmesi, takip edilmesi ve uygulanması yönelik tedbirlerin alınması.
- Denizli sağlık turizmi yönetim **koordinasyonunun oluşturulması** (Mevzuat alt yapısının desteği).
- Bu koordinasyonda yerel yönetim, özel sektör, valilik, Üniversite STK aracı kurum ve yöre halkından temsilcilerin bulunması.
- 2023 Türkiye Turizm Strateji Belgesinde Ulusal Örgütlenme modelinde ön görülmüştür.
- Komisyonun burada temel stratejileri belirlenmelidir. Stratejiler eylem planının takibi.
- **Yerli ve yabancı yatırımcıların** termal sağlık turizm odaklı yatırımların artması için bilgilendirme ve yönlendirme çalışmalarının yapılması.
- Özellikle **küresel** bir otel zincirinin ikna edilerek kongre kapasitesi yüksek işletmelerin bölgede açılması.

Eğitim:

- **Yerel halkın** ve yerel işletmelerin kür kente yönelik bilinçlendirilmesi (Eğitim programları) ve böylelikle yerelin desteğinin sağlanması ve dolayısıyla komisyonlarda aktif görev alması.
- **İşletmelerde çalışanlar, yerel esnafa,** kür kenti ve sağlık turizmine yönelik proje destekli gerekli eğitimlerin (iletişim, satış, müşteri ilişkileri vb.) üniversite tarafından verilmesi.

2. PAZARLAMA SORUNLARI

Ürün oluşturulmaması:

- Çekirdek ürün olan termal suyun, diğer ürünlerle merkezleri desteklenerek zenginleştirilmiş ürün haline dönüştürülmesi.
- Termal amaçla gelenlere rekreasyon faaliyetleriyle desteklenmesi.

- Karahayıt bölgesinde daha önceki dönemde yaşamış medeniyetlere ait tarihi ve kültürel unsurları yansıtan mimari tasarımlara yer verilmesi.
- Termal turizmi diğer turizm çeşitleriyle (tarım turizmi, kış turizmi, spor turizmi, eko turizmi gibi alternatif turizmi) desteklenerek yeni bir ürün paketi oluşturma. Örneğin, Pamukkale etrafındaki tarım alanlarının turistlere açılması.
- Pamukkale’yi günü birlik ziyaretçilere Karahayıt’ın termal sağlık turizm amaçlı bilgi verilmesi ve tanıtımının yapılması. İl kültür turizm müdürlüğü tarafından gezici turizm ofisleri aracılığıyla bilgi verilmesi.
- Termal sağlık turizm paketlerinin satılması için aracı kurumların teşvik edilmesi.

Ürün çeşitlendirme:

- Uzun süreli tedavilerin yanında günü birlik esinlendirme (wellness) merkezi oluşturulmalıdır. Karahayıt bölgesinde suyun çıktığı alanda temalı ve otantik kür merkezi oluşturulmalıdır (Karahayıt’ta şuanda ortaya çıkarılmakta olan hamam ve Türk kültürü benzeri olmalıdır).
- Hedef kitlenin ve hedef pazarın belirlenmesi ve analizi.
- Hedef pazarın ihtiyaçlarına uygun ürün paketlerinin oluşturulması.
- Mevcut pazarlarda(Uzak Doğu, Rusya ...) pazar payının arttırılması potansiyel pazarlara (Hindistan, Çin, Güney Kore, Orta Doğu, İran, Türk Cumhuriyetleri...) yönelik çalışmaların başlatılması.
- Pazar analizi ve hedef pazara uygun **fiyatlandırılmanın** yapılması, fiyat rekabet aracı olmamalıdır.
- İşletmenin kaliteden uzaklaşmadan fiyat dışı rekabet araçlarına yönelmelidir. Ayrıca etik dışı uygulamaların önüne geçilmelidir.

Tutundurma:

- Mevcut ve hedef pazarlardaki basın, sağlık sektörü temsilcileri ve sosyal medyalarda söz sahibi olan kişilerin bölgeye davet edilmesi, bunlara yönelik özel programların uygulanması.
- Denizli sağlık turizmi yönetim koordinasyonunun altında pazarlama ve tanıtım biriminin kurulması bu birimde uzman kişilerin istihdam edilmesi ve bu birim bütçesinin özellikle kür vergisinden alınan bedellerle oluşturulması (Temel görevi içerik oluşturması olmalıdır).

- Termal Turizme yönelik tematik destinasyon web sayfasının ve mobil uygulamasının oluşturulması.
- Bu web sayfası ve mobil uygulamanın içeriğinin Denizli sağlık turizmi yönetim koordinasyonu tarafından oluşturulması.
- Sosyal medya pazarlama stratejisinin oluşturulması ve uygulanmasında Pamukkale Belediye Halkla İlişkiler birimi ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü sorumluluğu altında olmalıdır.
- Sosyal medya hesapları, blog sayfaları, TripAdvisor, Foursquare gibi platformlarda içerik oluşturulmalı ve bunlar etkin bir şekilde yönetilmelidir.

Marka Kimliği oluşturma:

- Marka kimliği oluşumunda valilik, Kültür ve turizm müdürlüğü, Denizli belediyesi ve Pamukkale belediyesinin yaptığı etkinliklerde bütünlüğün sağlanması için slogan logo ve tanıtım faaliyetlerinde termal sağlık temalı ortak bir dilin geliştirilmesi gerekmektedir. Pamukkale ve Karahayıt termal kür kentini farklılaştırmak adına tarihi hamamı tanıtım faaliyetlerinde ön plana çıkarılması. Açılan logo ve slogan yarışmaları sonuçlandırılmalı ve küreselleşmesi sağlanmalıdır.
- Tanıtım faaliyetlerinde bölgesel tanıtım faaliyetlerine önem verilmelidir. Örneğin, Efes antik kenti, Kapadokya İstanbul Antalya bölgelerinde Denizli'yi tanıtan broşür, afiş gibi tanıtıcı ürünleri kullanarak yerli ve yabancı turistlerin ilgisi bölgeye çekilmelidir. Tanıtım faaliyetlerinde kültürel öğelerin yanı sıra, şifa verici, tedavi edici öğelerin önemi ortaya çıkarılmalıdır. Termal tedavide marka otel ve termal tesisler oluşturulmalıdır. Rekabet avantajını sağlamak adına kalite ve akreditasyon belgelerinin alınmasının sağlanması.

SAĞLIK ALT KOMİSYONU

SAĞLIK ALT KOMİSYON ÜYELERİ

Doç.Dr. Hakan ALKAN

(Komisyon Başkanı)

Prof.Dr. Semin M. FENKÇİ

Prof. Dr. Necmettin YILDIZ

Prof. Dr. Ummuhan Baş ASLAN

Yrd. Doç. Dr. Tuba Can AKMAN

Yrd. Doç. Dr. Ayşe SARSAN

Dr. Şükrü ARPACI

Dr. Necdet ÇATALBAŞ

Onur ERİKOĞLU

Hüsrev DİKTAŞ

Denizli'deki sağlık turizm çalışmaları, termal sağlık turizmi, medikal sağlık turizmi ve ileri yaş ve engelli turizmini kapsayacak şekilde bütüncül bir yaklaşım ile ele alınmalıdır. Bu bağlamda öncelikle Denizli'de sağlık turizmini harekete geçirmek için sivil toplum kuruluşu olan Pamukkale Sağlık Turizm Derneği aracılığıyla Denizli'nin sağlık turizm potansiyeli ortaya konulmalıdır. Bununla birlikte Denizli bölgesinde termal sağlık turizmini yapılacak ayrıntılı çalışmalarla;

1. Sosyal Güvenlik Kurumu geri ödemeleri konusunda kaplıca uygulamaları için ayrı fiyatlandırma çalışmalarının yapılması,
2. Pamukkale Üniversitesi'ne ait Karahayıt Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesinin işletilmesi ile ilgili nasıl bir yol izlenmesi gerektiğinin ortaya konulması,
3. Türkiye'deki diğer kaplıca şehirleri ile işbirliği açısından neler yapılabileceğinin belirlenmesi,
4. Termal sağlık turistini bölgemize çekmek ve uzun süreli konaklamalarını sağlayacak stratejilerin saptanması gerekmektedir.

Sağlık Termal Turizm için ücretlendirme

Sosyal Güvenlik Kurumu ile Sağlık Uygulama Tebliğindeki kaplıca uygulamaları ödemeleri açısından iletişime geçilmesi, diğer termal şehirler ile işbirliği yaparak Sosyal Güvenlik Kurumu'na kaplıca uygulamaları geri ödemelerinin arttırılması açısından girişimlerde bulunulması gerekmektedir. Yurtdışından gelecek termal sağlık turistinin ücretlendirilmesinde Sağlık Bakanlığı'nın 2017 yılı içinde belirlediği satış tarifesi çerçevesinde taban fiyat uygulamalarını da içeren ayrı fiyat politikası izlenmesi planlanmaktadır. Taban fiyatlar, hizmetlerin niteliğine göre Sosyal Güvenlik Kurumu ve Sağlık Uygulama Tebliğinden bağımsız olarak farklı yurtdışı örnekleri göz önüne alınarak belirlenmesi planlanmaktadır. Taban fiyat uygulaması ile rekabete bağlı fiyat düşürme politikalarının önüne geçilmesi öngörülmektedir. Sağlık turizm hizmeti veren kuruluş taban fiyatının belirlenmesine rağmen tavan fiyatlarında üç katına kadar ücretlendirme yapabilmelerine imkan tanınması planlanmaktadır. Yurtdışından gelecek sağlık termal turisti için ayrı bir ücretlendirme yapılması için çıkarılacak olan mevzuatın takip edilmesi, bu mevzuat çerçevesinde termal sağlık turistine hizmet verilmesi uygun olacaktır.

Karahayıt bölgesinde halkımıza ve termal sağlık turistine hizmet veren özel bir rehabilitasyon merkezi bulunması ve gelecekte Pamukkale Üniversitesi Karahayıt Fizik Tedavi

ve Rehabilitasyon Hastanesi'nin faaliyete geçmesi planlanması sebebiyle, termal sağlık turizmi uygulayacak yeni rehabilitasyon merkezlerinin ruhsatlandırma ihtiyacı mevcut durumda yoktur. İhtiyaç halinde açılması gereken yeni termal sağlık merkezlerini ruhsatlandırılması ile ilgili mevzuat çalışmaları Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Karahayıt Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesinin İşletmesi

Pamukkale Üniversitesi Karahayıt Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi'nin faaliyete geçmesi planlandığı dönemde; personel istihdamı, hastanenin döner sermaye işletmesi, poliklinik ve tedavi hizmetleri ile ilgili çalışmalar yapılması gerekmektedir. Bunun için planlamanın erken dönemde başlaması gerekliliği vardır. Pamukkale Üniversitesi Karahayıt Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi'nin işletimi ile ilgili olarak;

- Dil becerileri olan ve kendi alanlarında özel eğitimle donatılmış sözleşmeli kalifiye sağlık personeli istihdam edilmesi,
- Kamu hastanelerine gelen termal sağlık turist için tercümanlık hizmeti olması,
- Sağlık turizm alanında çalışanları için performans sisteminin ayrı olması ve ek performans verilmesi,
- Markalaşma anlamında spesifik hastalıkların tedavisinde ön plana çıkılması ve tematik tedavilerin uygulanması,
- Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon polikliniği dışında termal tedavilerle ilişkili branş poliklinikleri ve Acil servis hizmetinin verilmesi,
- Acil servis ile 112 Ambulans servisinin koordine çalışmasının sağlanması,
- Rehabilitasyon hizmetleri ile wellness hizmetlerinin ayrı olarak planlanması,
- Rehabilitasyon ve diğer hasta grupları ve termal turistlerin tedavi programlarının planlaması açısından özen gösterilmesi,
- Üniversite ile özel sektör arasında tedavilerin pazarlanması açısından işbirliği olması gerekmektedir.

Diğer termal şehirler ile ortak sorunların belirlenmesi

Denizli'den termal sağlık turizmi ile ilgili bir heyet oluşturularak Türkiye'deki diğer termal şehirlere teknik gezi planlanmasının yararlı olacağı kanaatindeyiz. Daha sonrasında diğer termal şehirlerle ortak toplantı yapıp, ortak sorunların ve bunlarla ilgili çözüm yollarının belirlenmesi gerekmektedir. Diğer termal şehirlerde bulunan rehabilitasyon merkezleri ile ortak sorunların yasama ve yürütme makamlarına daha güçlü ve ortak bir dille aktarılması

gerekmektedir. Bununla birlikte Türkiye'deki tüm termal şehirlerin katılımı ile gerçekleştirilecek olan Termal Sağlık Turizmi ile ilgili kongre çalışmaları ve planlaması yapılmalıdır.

Termal sağlık turistini bölgemize çekmek ve uzun süreli konaklamalarını sağlayacak stratejilerin belirlenmesi

Çeşitli termomineralli sular ile balneoterapinin veya farklı kaplıca uygulamalarının, hangi hastalıkların tedavisinde etkili olduğunun ayrımının yapılması hastaların tedaviye uyum ve güvenini arttıracaktır. Bu nedenle kaplıca uygulamalarının etkinlerini gösteren kaliteli bilimsel çalışmalar yaparak, bunların saygın uluslararası dergilerde yayınlanması gerekmektedir. Termal tedaviler ile ilgili bölgemize ait uluslararası kaliteli dergilerde yayınlanmış ve birçok metaanaliz ve derlemeden atıf almış bilimsel makalelerimiz mevcuttur. Bu çalışmalara benzer şekilde termal sağlık tedavilerimizin etkinliklerini ortaya koyan, kaliteli bilimsel çalışmalar yapılarak saygın dergilerde yayınlanması gerekmektedir. Bu yayınlarda Pamukkale isminin ön plana çıkarılabilmesi için makale başlıklarında yer alması uygun olacaktır. Ayrıca Pamukkale ve termal sağlık bölgemize özgün skalaların geliştirilmesi ve uluslararası kullanıma sunulmasının bölgemizin popülaritesini arttıracığı açıktır. Diğer yandan Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Sağlık Bakanlığı ile imzaladığı protokol çerçevesinde yurtdışından bazı ünlü isimlerin ve bazı ünlü blogerların bölgemize getirilip tedavilerinin başarıyla yapılması bölgemizin tanıtımına büyük katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda termal şehir olarak bazı hastalıkların tedavisinde ve bazı tedavi yöntemlerinin uygulanması konusunda markalaşmak gerekmektedir.

Sonuç olarak, Denizli'deki sağlık turizm çalışmaları bütüncül bir yaklaşım ile ele alınmalı, bu bağlamda öncelikle Denizli'de sağlık turizmi potansiyelini harekete geçirmek için ilimizdeki tüm sağlık turizm bileşenleriyle beraber Denizli'nin sağlık turizm potansiyeli ortaya konulmalıdır.

Çalıştaydan Görüntüler

Teşekkür Belgelerinin Takdimi

Termal Sağlık Turizm Çalıştayı yapıldı

Pamukkale Üniversitesi'nin organize ettiği ve desteklediği, Kongre Başkanlığını Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ'ın üstlendiği, 'Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı Doğa Termal Otel'de gerçekleştirildi.

Haber MERKEZİ

Bu gün süren çalıştayı açılışına Vali Yardımcısı Halil Canavar, AK Parti Kutahya Milletvekili Prof. Dr.

Vural Kavuncu, Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Semih Feriç, Pamukkale Belediye Başkanı Hüseyin Gürlesin ve çok sayıda davetli katıldı. Çalıştayı açılışında konuşma yapan Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, ülkemizin turizm potansiyeli açısından değerlendirilerek, Türkiye'nin turizm gelirlerine bakıldığında ülkenin hak ettiği yerde olmadığını belirtti. Rektör Bağ, 'Bölgemize baktığımız zaman özellikle termal imkanları yönünde de oldukça önemli imkanlara sahip ama gerekli yatırımları yapılmadığı için olması gereken noktada bulunmuyoruz' dedi. 'İnşallah bu tür çalışmalar ve çalışmalarla sorunlar ele alınarak, çözümler üretilerek ve hedeflenen imkanlar sağlanarak, istenilen düzeyde ulaşılabilecektir' dedi.

DENİZLİ ÖNEMLİ İMKANLARA SAHİP

AK Parti Kutahya Milletvekili Prof. Dr. Vural Kavuncu, ülkemizin önemli beklentiler olduğunu, o hedefleri içerisinde hizmet üretimi ve hizmetin sağlanması ve ekonomiyi katma değere dönüştürülmesinin son derece önemli olduğunu belirtti.

Prof. Dr. Kavuncu, 'Çok yakın zamanda Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın da vurguladığı gibi bizim içerisinde sağlık turizmi-

Hepsinin bir arada çalıştığı ortak bir hedefe kilitlendiği bir sistem lazım. Ben umut ediyorum bu çalıştayı sonucunda bu bölgede de is-

tedığımız standartlarda ve ölçülerde bir termal şehir olsun' dedi. Vali Yardımcısı Halil Canavar, Denizli'nin önemli termal merkezlerden birisi olduğunu ancak bazı standartlarında bir kur kenti olmak için alınacak bir hayli yol olduğunu belirterek, 'Umarım bu toplantılar vesilesiyle en kısa zamanda kur kenti huyyetimize kavuşur ve turistik açıdan önemli bir destinasyon oluruz. Bu bağlamda bu

çalıştayı hedefe götüren önemli kilometre taşı olacağını umuyorum' diyerek konuşmasını tamamladı. Açılış konuşmalarının ardından çalıştayı, Oturma Başkanlığını Pamukkale Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve aynı zamanda Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Semih Feriç'in yaptığı ilk panel ile devam etti. Çalıştayı iki gün boyunca toplam üç oturumda on iki panelist sunum yaparken alt komisyon toplantılarıyla Termal Kur Kenti Karahayıt'ın; ulaşım, sağlık, altyapı, ekonomi gibi konulara masaya yatırıldı. Ayrıca, çalıştayı Pamukkale Karahayıt Termal Kur Kenti Alanı'na bir teknik gezi de yapıldı. Sonuçların sunumu ve genel değerlendirilmesi ile çalıştay sona erdi.

TERMAL SAĞLIK TURİZM ÇALIŞTAYI

Pamukkale Üniversitesi'nin organize ettiği ve desteklediği, Kongre Başkanlığı'nı Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ'ın üstlendiği, 'Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı' Doğa Termal Otel'de gerçekleştirildi.

İki gün süren çalıştayın açılışına Vali Yardımcısı Halil Canavar, AK Parti Kutahya Milletvekili Prof. Dr. Vural Kavuncu, Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Semih Fenkci, Pamukkale Belediye Başkanı Hüseyin Gürlesin, il protokolünden isimler ve çok sayıda davetli katıldı. Çalıştayı açılışında konuşma yapan Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, ülkemizin turizm ceninettiğine değinirken, Türkiye'nin turizm gelişimine bakıldığında ülkenin hak ettiği yerde olmadığını dikkat çekti. Rektör Bağ, "Bölgenize baktığımız zaman özellikle termal imkanları yönüyle de oldukça önemli imkanlara sahip ama gerekli yatırımları yapmadığımız için olması gereken noktada bulunmadığını görmekteyiz. İrsiyah bu tür çözümleri ve çözümleri ile sorunları ele alınarak, çözüm üretilecek ve hedeflenen imkanlar sağlanarak, istenen düzeye ulaşılabileceği" diyerek çalıştayı başarıyla geçmesini ve hayırlara vesile olması temennilerinde bulunarak konuşmasını tamamladı.

Açılışta konuşma yapan AK Parti Kutahya Milletvekili Prof. Dr. Vural Kavuncu, "Ülkemizin önemli hedefleri, ilüflüğü, o hedeflerini gerçekleştirme için hizmetin sağlanması ve ekonomi katma değere dönüştürülmesi son derece önemli olduğunu belirtti. Milletvekili Prof. Dr. Kavuncu, "Çok yakın zamanda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da vurguladığı gibi bunun içerisinde sağlık turizminin önemli bir öge. Sağlık turizmi içinde de gelişmesi gereken bir alan. Termal ve rehabilitasyon ile ilgili olan bir alan. Niyetimiz, tesis-

pitler güzel ama artık mutlaka bir programlama ve şablon ortaya konulması, bir eylem ortaya konulması ve nebeciye gidilmesi gerekmektedir. Termal turizm için de en başta termal şehirlerin ve kur bölgelerinin oluşturulması gerekiyor. Bunun için bürokratik anlamda çok önemli işlemlere gelindi. Denizli bu anlamda çok önemli imkanlara sahip, özellikle Karahayit Bölgesi Türkiye'deki en önemli potansiyeli sahip bir bölgedir. Bir tanesidir. Mulki idarelerin, yerel yönetimlerin, üniversitenin, özel sektörün ve halkın bu noktada ortak bir heyecana sahip olması gerekmektedir. Hepsinin bir arada çalıştığı ortak bir hedefe kitendiği bir sistem lazım. Ben ümit ediyorum bu çalıştayı sonucunda bu bölgede de istediğimiz standartlarda ve ölçekte bir termal şehir olsun diyerek çalıştayı başarılı geçmesi dileklerinde bulundu.

Vali Yardımcısı Halil Canavar açılışta yaptığı konuşmada, Denizli'nin önemli termal merkezlerden birisi olduğunu vurgularken, ancak bati-

standartlarında bir kivi kenti olmak için alınacak bir hayli yol olduğunu söyledi. Vali Yardımcısı Canavar, "Umarım bu toplantılar vesilesiyle en kısa zamanda kivi kenti hüviyetimize kavuşur ve turistik açıdan önemli bir destinasyon oluruz. Bu bağlamda bu çalıştayı hedefe götürün önemli kilometre taşı olacaktır umuyorum" diye konuşmasını tamamladı.

Açılış konuşmalarından sonra ilüflü Oturma Başkanlığı Pamukkale Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve aynı zamanda Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Semih Fenkci'nin başkanlığındaki panel ile devam etti. Çalıştayı ilüflü gün boyunca toplantı ve oturumlarla iki panelist sunum yaparken ilk konuşmalarıyla Termal Kurum Karahayit Bölgesi sağlık alanı yapı, ekonomi gibi konular hakkında konuştu. Ayrıca, çalıştayda Pamukkale Karahayit Termal Kurum Başkanı Altınbaş bir teknik gez de yapıldı. Sunumların sonunu ve genel değerlendirmeleri ile çalıştay sona erdi.

HABER MERKEZİ

REKTÖR BAĞ'DAN KADRO MÜJDESİ

Geçtiğimiz günlerde kadrosu Pamukkale Üniversitesi'nde olan ÖYP'lü öğrencileri bir araya gelerek değişen yasa ile ilgili bilgilendirme yapan ve isteyen öğrencilere 33/A araştırma görevlisi kadrosu vereceklerini müjdeleyen Rektör Prof. Dr. Hüseyin Bağ, benzer şekilde yüksek lisans ve doktora çalışmalarını 50/D araştırma görevlisi kadrosunda yapan öğrencileri de 33/A dâmi kadrolarını duyurdu.

Pamukkale Teknik Kent Konferans Salonu'nda yapılan toplantıya Rektör Prof. Dr. Hüseyin Bağ başta olmak üzere, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Semih Fenkci, Genel Sekreter Doç. Dr. Mehmet Ali Sarı ve 50/D kadrosunda bulunan araştırma görevlileri katıldı. Toplantıda konuşma yapan

Rektör Prof. Dr. Hüseyin Bağ, kadroları 50/D'de bulunan öğrencilerin yüksek lisans ve doktoraları sırasında herhangi bir kadro müddüriyeti yaşamamaları için isteyen öğrencilere 33/A dâmi araştırma görevlisi kadrolarına geçebilecekleri söyledi. ÖYP'lü öğrencilere göre mecburi hizmet yükümlülüğü gibi zorunlulukların bulunmadıklarını hatırlatan Rektör Prof. Dr. Bağ, doktora çalışmaları biten öğrencilerin yardımcı doçent kadrolarına kadar herhangi bir sorunu yaşamamaları adına PAU yönetimi olarak böyle bir karar aldıklarını vurguladı.

Açıklamaları sonunda Rektör Prof. Dr. Hüseyin Bağ ve PAU Üst Yönetim öğrencilerden gelen sorularına yanıtladı. **HABER MERKEZİ**

interpress
medya takip merkezi 1940
www.interpress.com

DEHA 20
HAFTADA 6 GÜN YERE...
DENİZLİ
SİYASİ

Tarih : 7.11.2017
Sayfa : 9
Tiraj : 1211
StxCm : 54

1/1

Termal Sağlık Turizm Çalıştayı Denizli'de yapıldı

Pamukkale Üniversitesi'nin organize ettiği ve desteklediği, Kongre Başkanlığı'nı Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ'ın üstlendiği, 'Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı' Doğa Termal Otel'de gerçekleştirildi.

İki gün süren çalıştayın açılışına Vali Yardımcısı Halil Canavar, AK Parti Kutahya Milletvekili Prof. Dr. Vural Kavuncu, Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Semih Fenkci, Pamukkale Belediye Başkanı Hüseyin Gürlesin, il protokolünden isimler ve çok sayıda davetli katıldı.

Çalıştayı açılışında konuşma yapan Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, Türkiye'nin turizm ceninettiğine değinirken, Türkiye'nin turizm gelişimine bakıldığında ülkenin hak ettiği

yerde olmadığını dikkat çekti. Rektör Bağ, "Bölgenize baktığımız zaman özellikle termal imkanları yönüyle de oldukça önemli imkanlara sahip ama gerekli yatırımları yapılmadığı

n için olması gereken noktada bulunmadığını görmekteyiz" dedi.

Vali Yardımcısı Halil Canavar açılışta yaptığı konuşmada, Denizli'nin önemli termal mer-

kezlerden birisi olduğunu vurgularken, ancak bati standartlarında bir kivi kenti olmak için alınacak bir hayli yol olduğunu söyledi.

Vali Yardımcısı Canavar, "Umarım bu toplantılar vesilesiyle en kısa zamanda kivi kenti hüviyetimize kavuşur ve turistik açıdan önemli bir destinasyon oluruz" diye konuştu.

Açılış konuşmalarından sonra ilüflü Oturma Başkanlığı Pamukkale Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve aynı zamanda Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Semih Fenkci'nin başkanlığındaki panel ile devam etti.

DENİZLİ TERMAL SAĞLIK TURİZM ÇALIŞTAYI

■ Pamukkale Üniversitesi'nin organize ettiği ve desteklediği, Kongre Başkanlığını Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ'ın üstlendiği, "Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı" Doğa Termal Otel'de gerçekleştirildi.

YİĞİT SÜRKEZİ
Denizli'de düzenlenen "Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı"nda Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, konuşurken. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar.

Denizli'de düzenlenen "Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı"nda Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, konuşurken. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar.

Denizli'de düzenlenen "Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı"nda Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, konuşurken. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar.

Denizli'de düzenlenen "Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı"nda Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, konuşurken. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar.

Denizli'de düzenlenen "Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı"nda Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, konuşurken. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar.

Denizli'de düzenlenen "Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı"nda Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, konuşurken. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar.

Denizli'de düzenlenen "Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı"nda Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, konuşurken. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar.

Rektör Hüseyin Bağ

Denizli'de düzenlenen "Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı"nda Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ, konuşurken. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar. (Sağda) Denizli Termal Sağlık Turizm Çalıştayı'na katılanlar.

Hüseyin Gürlesin

Prof. Dr. Vural Kavuncu

Halil Canavar

Prof. Dr. Semih Ferici

e-ISBN: 978-975-6992-73-9